

The Threehead Peak ali slovo od materinščine?

Februar je mesec, v katerem se počasi pripravljamo na pomlad, pa tudi mesec, v katerem se kar vrstijo kulturni dogodki. Značilno: kot proslavljanje smrti velikega slovenskega pesnika! O kulturi je bilo napisanega že toliko, da kaj novega skoraj ni več mogoče, morda bi le poudaril dejstvo, da so se vse vlade, tako v sivem komunističnem času kot v svetlem času po »velikem poku« hvalile in obetale, da se »vremena kulturnikom bodo zjasnila«, pa do dandanes še nismo doživeli vidnejšega izboljšanja, in to, kar se obeta naši knjigi ob novih davčnih stopnjah, ni nič kaj rožnat obet.

Mesec kulture je tudi priložnost, da se vsak posameznik, ki mu je kaj mar za kulturno dobrobit nas vseh, ozre malo vase in se zamisli. Jaz sem se zamislil zaradi jezika - slovenščine.

Normalno je, da je slovenski jezik zame daleč pred vsemi, najlepši, lepo zvoneč, nekoč z nežnostjo imenovan »materni jezik«. Ni pomembno, kakšnega porekla si in od kod prihajaš. Če živiš na tem prostoru, je normalno, da skušaš govoriti lep slovenski jezik. Pa se malo kritično ozrimo okoli sebe in vase. Začnimo kar pri rojstvu. Ko se družini rodi otrok, se mnogi trudijo nadeti mu čim bolj imenitno ime in pri tem največkrat posegajo po tujih imenih. Tako je že novorojenček obdarjen

s tujko, čeprav imamo v izobilju lepih slovenskih ali poslovenjenih imen. Potem gre tak otrok v vrtec in kolikor poznam trzinske razmere, je še kar nekaj skrbi za slovensko pravljico in pesem, drugače pa je, ko tak malček pride domov. Tu starši nasedajo vsiljivi trgovski reklami in kupujejo modne DVD-je in igrače; trenutno so v modi »ninje«. Koliko nasilja je v teh risankah, se je lahko prepričal že verjetno vsak posameznik. In potem pride tako »nastrojen« malček v šolo med večje sovrstnike. Le zakaj se čudimo nemoči učiteljev, da bi ukrotili »poninjene« učence. Samo z glavo zmajujemo, ker je po šolah vsak dan več nasilja. In domovinska zavest? Kako lepo je gledati film, v katerem raznobarni in raznorasni učenci na začetku pouka držijo v pest stisnjeno roko na srcu in pojejo domovinsko pesem. Mi smo verjetno vzvišeni nad takimi čustveno obarvanimi dejanji?

Potem je tu še velikanski vpliv medijev. Velika večina mladih obsedeno gleda resničnostne predstave, ki so namenjene prav njim. Kakšni ljudje tam nastopajo in s kakšnim namenom, je drugotnega pomena, vendar jezik in izrazi, da ne omenjam dejanj, so takšni, da jih ni moč napisati niti v mesečniku, kot je Odsev. Potem se pa čudimo, ko naletimo na ulični jezik doma, v katerem je še slovenskih kletvic vse manj.

Pa ni vse samo črno. Lep primer so nam dali v DPM, ko so organizirali prikaz izvenšolske dejavnosti naših mladih upov. Kako ganljivo je bilo poslušati prepevanje slovenskih pesmi in igranje na instrumente. Čeprav ni bilo vse ravno slovensko, je to še najbolj vžgalo, posebno še malček s harmoniko, pa najmlajša z

Barčico. Polna dvorana je nastopajoče nagradila s spontanim ploskanjem. Ja, tudi lepe stvari se nam lahko zgodijo, ne samo Bari.

Mnogi se v zrelejših letih odtrgajo iz objema mladostne zagnanosti za vsem tujim, velik delež pa ostane, predvsem v jeziku. In prav jezik je tisti, ki najbolj označuje nek narod, ga loči od drugega. Kaj bo s slovenstvom, če ne bomo več prepoznavni po svojem jeziku?

Tudi v glasbi se dogaja podobno.

Američani so ponosni na svojo country glasbo, mi pa našo domačo glasbo označimo kar z »govejo«. Še mnogo bi se lahko napisalo, pa bo kaj zaleglo? Verjetno ne! Ampak če se bo vsaj nekaj občanov zamislilo ob branju tega uvodnika, bo to že velik uspeh.

In že smo pri koncu. Ko se tako Slovenec prebije do zadnje ure, mu v slovo zazveni trobenta s »Tišino«. Če se ne motim, sem to melodijo prvič slišal v filmu **Od tod do večnosti**.

Bil sem močno ganjen, ko sem na nekem pogrebu v cerkvi namesto Tišine zaslišal violino in lepo slovensko pesem **Lipa zelenela je. Ali bomo ob pokopu slovenstva slišali Tišino ali Lipa zelenela je...?**

Tone Ipavec

P. s. Za tiste, ki ne obvladate angleščine, naj bi naslov pomenil: Triglav.

ODSEV glasilo Občine Trzin

Glavni in odgovorni urednik:
Zoran Jereb
Tel.: 831 00 69, gsm: 040 835 356
zoran.jereb@siol.net

Tehnično urejanje in tisk:
GRAFIKA 2000 d.o.o.,
Kersnikova 6, Dob, 1230 Domžale

Trženje:
Jožica Valenčak

Lektoriranje (razen Uradnega vestnika):
Marija Lukan

Naklada: 1.500 izvodov

Reklamacije glede dostave Odseva:
Zoran Pejić, tel.: 041 386 285

Glasilo izhaja enkrat mesečno
in ga brezplačno prejema
vsa gospodinjstva v Trzinu

ISSN 1408 - 4902

Gradivo za
marčevsko
številko
Odseva
oddajte
najkasneje
do

5.
marca
2007

Telefonske številke občine Trzin so:

**01/564 45 43, 01/564 45 44,
01/564 45 49 in 01/564 45 50**

Številka faksa je:

01/564 17 72

Uradne ure:

**ponedeljek 8 - 14
sreda 8 - 13 in 14 - 18
petek 8 - 13**

Elektronski naslov:

info@trzin.si

Domača stran na internetu:

www.trzin.si

Informacije o prireditvah in dogodkih v občini Trzin so vam na voljo tudi v občinskem informativnem središču na Ljubljanski cesti 12/f oziroma na telefonski številki **01/564 47 30**.

O vprašanju pravne države kot enega od neizogibnih temeljev demokracije in o dilemah, ki se v zvezi s pojmom pravne države pojavljajo tudi na lokalni ravni, sem že večkrat pisal, vendar se vedno znova izkaže, da nam te vrste pojmi in njihova zavezujoča narava še niso prešli v zavest, in da si spoštovanje načela pravne države in posledice veljave tega načela ljudje pogosto razlagamo po lastni meri in potrebi. Pri tem seveda ne mislim na to, da je marsikdo izmed nas kdajpakdaj v zmoti, da si narobe razlaga ta ali oni predpis, ali da morda za kakega tudi ne ve. Mislim na zavestno kršenje osnovnih načel pravne države in na ravnanje, ki priča, da se posamezniki postavljajo nad zakon, tako rekoč javno odrekajo pristojnim organom pravico ukrepanja ipd.

Razlag, kaj pravna država sploh je in kaj v vsakdanji praksi pomeni uresničevanje oziroma spoštovanje načel pravne države, je veliko. Neizpodbitno pa je, da je ena ključnih razlag in hkrati eden ključnih pogojev, da o pravni državi sploh govorimo, pravilo, da je država oziroma družba urejena skladno z načelom vladavine prava, in da so potemtakem vsa stvarna razmerja med ljudmi, med posameznikom in državo in med različnimi skupinami državljanov urejana s pravnimi predpisi, in da je samo na podlagi teh predpisov in na ustrezn način potrjenih vrednot (npr. konvencije o

človekovih pravicah in podobnih aktov) mogoče uveljavljati svoja pričakovanja in opravičevati svoje ravnanje. Skratka v pravni državi ne in ne more obstojati nobena okoliščina, ki bi opravičevala ravnanje mimo veljavnih predpisov in dopuščala, da bi kdorkoli lahko zahteval, da zanj ta ali oni predpis ne velja, za vse druge ljudi pa, ali da njemu pripada nekaj več pravic kot drugim državljanom ali karkoli podobnega, razen seveda v primerih, ko je t.i. pozitivna diskriminacija iz kakršnihkoli razlogov urejena s predpisi. Gre potemtakem za ugotovitev, da pravna država poleg načela splošne veljavnosti predpisov za vse predpostavlja tudi načelo enakosti, razen v primerih uzakonjenih izjem.

Zapleti s pravno državo v Trzinu

Ta nekoliko načelni uvod je bil potreben kot izhodišče za ugotovitev, da se tudi v Občini Trzin srečujemo s primeri nespoštovanja osnovnih načel pravne države in dodatno še, če smo nekoliko moralistični, z nesprijemljivimi primeri slabega zgleda odraslih v razmerju do mladih, ki marsikdaj iz različnih razlogov (dejanska krivda za to pa je seveda praviloma pri nas odraslih) ravnavajo neprimerno (primeri vandalizma, kršenja javnega reda in miru ipd.). V zadnjem času smo imeli več primerov takšnega nesprijemljivega ravnanja v delu naselja Mlake, kjer so nesporno odrasli ljudje neposredno ali posredno povzročali škodo na javni lastnini in fizično odstranili ali poškodovali prometne znake, ki so bili postavljeni ob nekaterih ulicah v skladu z veljavnimi državnimi in občinskimi predpisi. V nekem primeru je bilo takšno ravnanje (vandalizem) celo povsem nedvoumno napovedano v eni od občinskih pisarn in že naslednji dan se je napovedani vandalizem dejansko zgodil. Pri tem ne kaže spregledati, da gre za ljudi, ki so politični aktivisti ene od političnih strank, in to celo ene od strank vladne koalicije, in da je njihovo ravnanje celo mogoče razumeti kot izraz nekakšne oblastne samopašnosti, češ: »Mi smo oblast v tej deželi in za nas zakoni ne veljajo!« Mi seveda lahko verjamemo, da je

pač komu, ki rad pušča svoje osebno vozilo kar na ulici v bližini doma, odveč prometni znak, ki prepoveduje parkiranje na cestišču, vendar bi bilo prav, da bi tak »politik« le spoštoval predpise, morda predlagal spremembo predpisov, ki zadevajo prometno ureditev na tem območju, ne pa kar grozil z odstranjevanjem zakonito postavljenih prometnih znakov in morda celo res sodeloval pri takšni raboti. Po drugi strani pa bi bilo prav, da bi vendarle upoštevali tudi dejstvo, da parkiranje po relativno ozkih ulicah zelo otežuje prometno varnost na tem območju, da praktično onemogoča normalno izvajanje zimske službe (pluženje, ki na srečo letos še ni bilo potrebno), saj se vsako zimo znova otepamo z brezštevilnimi protesti, če izvajalci pluženja, kadar jim sploh uspe plužiti, porinejo sneg ob avtomobile, in ravno tako, če ga odrinejo na drugo stran, kjer so dohodi v hiše. Nenazadnje je bilo ravno prizadevanje, da bi na območju teh ulic izboljšali prometno-varnostne pogoje, omogočili normalno izvajanje zimske službe in pravzaprav olajšali življenje stanovalcem oziroma lastnikom hiš na tem območju, razlog za izgradnjo parkirnih prostorov in seveda tudi želja, da uredimo ekološko neoporečna parkirišča in preprečimo parkiranje po površinah, kjer hočeš nočeš prihaja tudi do onesnaževanja okolja.

Problem se morda zdi komu manj pomemben, in morda kdo poreče, naj vse skupaj pustimo pri miru in pač pustimo ljudem, naj po ulicah, ob katerih živijo, parkirajo kakor pač hočejo, saj bodo oni sami imeli težave z varnostjo in morebitnim snegom; vendar bi to bilo neodgovorno in v bistvu nedopustno. Kajti če bi razmišljali tako, bi lahko rekli tudi, da je pravzaprav vseeno, ali naši sosede ogrevajo svoje hiše z oporečnim premogom in onesnažujejo skupni zrak in ali odlagajo svoje odpadke kjerkoli v naravi. Naposled se takšno ravnanje vedno obrne proti nam vsem in oškodovani smo vsi; tudi tisti, ki si pač domišljajo, da za njih zakoni in tudi manj formalni dogovori ne veljajo.

Tone Peršak

*Mc Carol,
angleški filozof:
človek še nikoli ni bil
tako blizu zvezdam
in tako daleč
od samega sebe.*

Spoštovani občani in cenjene občanke,

obveščamo vas, da v skladu z določili Odloka o zagotavljanju obveščanja javnosti o delu Občine Trzin in glasilu Občine Trzin, ki ga je občinski svet Občine Trzin sprejel lani aprila, pričenjamo s poskusnimi informativnimi oddajami samostojnega TV programa Občine Trzin preko pogodbenega partnerja ATV Signal Litija.

Trzinski tednik bo na sporedu vsak torek, s pričetkom ob 20.00 uri, s ponovitvijo naslednjega dne (v sredo) ob 21.00 uri. Televizijske antene naravnajte v smeri JV od Trzina na oddajnik Jevnica I in frekvenco 53 UHF, na kabelskem sistemu pa preklopite na programsko mesto na kanalu 48, kjer je imel sistemski operater Telekom rezervirano za interni madžarski program DUNA.

Skupaj z društvi in organizacijami v občini se bomo trudili za posredovanje kar največ raznovrstnih informacij.

Uprava občine Trzin

Na nejasnosti, ki jih povzročajo novi ZFO, se vlada ni dovolj dobro pripravila

Februarski pogovor sva z županom Antonom Peršakom spet posvetila težavam, ki jih občini Trzin povzročajo novi zakon o financiranju občin (ZFO) in z njim povezano začasno financiranje delovanja občine, govorila pa sva tudi o novem zakonu o javno-zasebnem partnerstvu, ki bo v prihodnje tudi v Trzinu postalo pomemben način izvajanja finančno zahtevnejših projektov.

Zaradi tega, ker je bil novi zakon o financiranju občin sprejet šele novembra, občina Trzin (tako kot druge) še vedno nima letošnjega proračuna. Zanima me, kako v teh okoliščinah poteka delovanje občine, saj je delovanje po načelu »začasnega financiranja« za občino Trzin novost, kajne?

Res je, čeprav smo prvo leto obstoja naše občine proračun prav tako sprejemali po novem letu, saj je občina začela delovati šele s prvim januarjem 1999. Sicer pa občine (tudi druge, ne samo naša) že opažajo prve praktične učinke novega zakona, ki je prinesel veliko negativnih posledic. Med dolgoročnimi posledicami novega ZFO je treba izpostaviti predvsem popolno izgubo avtonomije občin na področju financiranja in dejstvo, da bo višino primerne porabe ter glavarine za vsako leto posebej določala vlada (resda v sodelovanju s skupnostjo občin). Ker bo pri tem nedvomno upoštevala stanje v državnem proračunu, bo gotovo prihajalo do nihanj, in občine ob načrtovanju svojih proračunov vsako leto znova dolgo ne bodo vedele, koliko sredstev iz državnega proračuna lahko pričakujejo v določenem letu.

Poleg tega pa je treba ob tem povedati še nekaj: z novim ZFO vse občine izgubljajo nekatere dosedanje prihodke. Tak primer so na primer ekološke takse, ki se po novem zbirajo v državnem proračunu, ta sredstva pa se bodo delila na podlagi razpi-

Anton Peršak: »Javno-zasebno partnerstvo dobro funkcionira le v najbolj razvitih državah, ki so poleg tega tudi dovolj socialne. Mi pa te stopnje še nismo dosegli, zato pričakujem, da se bo to sodelovanje med javnim in zasebnim kapitalom razvijalo počasi in postopoma.«

sa, na katerega bodo občine prijavile svoje naložbe v izgradnjo kanalizacije in čistilnih naprav ter druge ekološke projekte. Pri tem se kaj lahko zgodi, da bodo nekatere občine ta sklad polnile, druge pa iz njega dobivale sredstva.

Kako pa brez proračuna poteka vsakodnevno delovanje občine - kaj občina v teh razmerah lahko financira in česa ne more?

Tudi na tem področju se je pokazalo, da vlada dela premalo premišljeno, in spreje-

ma odločitve, ki so nekonkistentne. Občine so namreč dobile navodilo in vzorec sklepa o začasnem financiranju občine, pri čemer sta se takoj pokazali vsaj dve nedorečenosti. Prvo predstavlja vladno navodilo, da naj občine sprejmejo sklep, po katerem bi se prve tri mesece financirale v skladu s porabo in prihodki iz lanskega leta, čeprav se je medtem spremenil zakon o financiranju občin in povzročil velike spremembe glede prihodkov občin. Se pravi, da je vlada spregledala, da izvajanja njenega navodila omenjeni zakon ne omogoča. Druga nedorečenost pa se nanaša na to, da naj se po tem navodilu financira samo tisto, kar smo financirali že tudi v prvem četrtletju lanskega leta. To pa povzročajo probleme pri tistih investicijah in drugih izdatkih, ki jih v prvi četrtini lanskega leta še nismo imeli. Pri nas je ena takšnih stvari skupni organ občinske uprave (medobčinski inšpektorat), zato nam ni jasno, ali naj ta organ za prve tri mesece letošnjega leta kar ukine-mo ali kaj naj storimo...

Kako odgovarjate na navedbe občinskega svetnika Petra Kralja v januarjem Odsevu?

Okoliščine v zvezi z občinsko pogodbo z Biringom sem pojasnjeval že večkrat; tudi nadzorni odbor občine je še pred volitvami sprejel določene ugotovitvene sklepe, ki potrjujejo moje prepričanje, da sklenjena pogodba ni škodljiva in da se predvsem na materialni ravni še nič ni zgodilo. Zato na ta pisanja v prihodnje ne bom več odgovarjal, ker sem - kot sem že rekel - na vprašanja s tem v zvezi že večkrat odgovoril. Če pa si gospod Kralj s svojim vztrajnim ponavljanjem neutemeljenih obtožb želi ustvarjati nekakšen politični prestiž, lahko o tem - zaradi mene - piše vse do naslednjih volitev. Jaz se s tem ne mislim več ubadati, kajti v mlinu se dvakrat pove, nekaterim pa očitno tudi petkrat ne zadošča. Pripis urednika: S tokratnim županovim pojasnilom zaključujem razpravo o tem, ali je bila pogodba, ki jo je Občina Trzin podpisala z Biringom, zanj škodljiva ali ne. Menim, da so si občani iz dosedanjega pisanja na to temo lahko ustvarili mnenje o tem, kdo ima v tej zgodbi prav. Zato pisem na to temo odslej v Odsevu ne bomo več objavljali.

Znano je, da se občine, katerih odpadne vode se čistijo na centralni čistilni napravi (CCN) Domžale, pripravljajo na obnovo in posodobitev te naprave. Kako poteka ta projekt, v kakšni fazi je, kdaj bo dokončan, koliko bo stal in kolikšen bo delež občine Trzin?

Zbiranje sredstev za cepljenje deklet proti virusu HPV se bo začelo v kratkem

Na januarski izredni seji občinskega sveta je stekla akcija zbiranja sredstev za financiranje cepljenja trzinskih osnovnošolk proti okužbi z virusom HPV. Kako poteka ta akcija in kakšen je odziv nanjo?

V tej akciji je najbolj aktivna svetniška skupina LDS, ki je idejo tudi izoblikovala. Odziva drugih svetniških skupin ne poznam, za našo svetniško skupino pa lahko povem, da bomo po naših močeh tudi mi finančno prispevali v ta namen, pa tudi sponzorska sredstva bomo pridobivali, saj nameravamo obiskati kar nekaj podjetij. Povem naj še, da račun za zbiranje teh sredstev sicer še ni odprt, vendar priprave na to potekajo. Vključiti nameravamo tudi katero od humanitarnih organizacij in z njeno pomočjo zbirati sredstva, saj to omogoča potrebne davčne olajšave in s tem dejansko namensko porabo zbranih sredstev v celoti.

To je trenutno eden največjih projektov, ki se ga pet občin (Kamnik, Domžale, Mengeš, Trzin in deloma tudi Komenda), ki so solastnice CČN Domžale, loteva s skupnimi močmi. Projekt je zamišljen tako, da bo hkrati z obnovo izvedena tehnološka modernizacija te naprave, ki jo med drugim zahtevajo tudi evropski predpisi. Po modernizaciji bo naprava iz odpadne vode bolj učinkovito izločala dušik in še nekatere druge škodljive snovi.

Čeprav je že samo posodobitev čistilne naprave finančno zelo zahtevna, saj nas bo stala več kot pet milijonov evrov oziroma 1,3 milijarde tolarjev, smo se odločili, da projekt še razširimo in vanj vključimo tudi dograditev in (tam, kjer je to potrebno) tudi obnovo kanalizacijskega omrežja po vseh občinah, iz katerih se odpadne vode stekajo v to napravo. V sklopu te razširitve celotnega projekta bomo v Trzinu obnovili prečrpovalno napravo ob plinarni. Zato bo končna vrednost tega projekta še večja, za njegovo realizacijo pa bomo del sredstev dobili iz državnega proračuna, del pa iz kohezijskih skladov EU, en del pa bodo seveda prispevale tudi občine. Ker se občinska sredstva za obnovo v CČN Domžale zbirajo že nekaj let, dodatni prispevki iz občinskih proračunov za ta namen ne bodo potrebni, in bo treba zagotoviti le še sredstva za pripravo študij in prijave na razpis. Domnevam, da pri tem trzinski delež ne bo presegal 15.000 evrov.

Projekt je trenutno v fazi študije, pa tudi idejna zasnova in finančne ocene so že izdelane. Poleg tega je projekt uvrščen tudi v finančne načrte ministrstva za okolje in prostor. Sedaj nas čakajo postopki, ki jih zahteva prijava tega projekta na evropski razpis, po idealnem scenariju bi se lahko obnova in posodobitev naprave pričela v letu 2009.

Kakšen pa je finančna konstrukcija projekta v primeru, da prijava na evropski razpis ne bo uspešna?

Uspešnost prijave je odvisna predvsem od tega, kako dobro bo projekt pripravljen. V kolikor na razpisu res ne bi uspeli, bi se projekta lotili z dolgoročnimi posojili, ki bi se odplačevala iz cene čiščenja odpadnih vod.

Kaj pa menite o zakonu o javno - zasebnem partnerstvu, saj se bo morala v prihodnjih letih tudi občina Trzin pri izvedbi investicij bolj opirati na javno-zasebno partnerstvo? So zakonske rešitve dobre ali slabe?

Javno-zasebno partnerstvo, o katerem se v zadnjem času zelo veliko govori, naši občini ni neznano, saj smo na ta način v preteklih letih izvedli že kar nekaj projektov (na ta način smo na primer pridobili prostore v Centru Ivana Hribarja v 3. gradbeni fazi, v sodelovanju z gospodarskimi družbami smo nekaj projektov izvedli tudi v OIC, pa tudi novi dom zaščite in reševanja bomo predvidoma gradili na ta način...). Toda

javno-zasebno partnerstvo se v prihodnje predvideva tudi na področju investicij v komunalno infrastrukturo in na področje družbenih dejavnosti (med drugim tudi pri gradnji vrtcev, domov za starejše in varovanih stanovanj), čeprav je za to potrebna visoka raven kulture v družbi, če lahko tako rečem. Toda dokler bo v naši družbi najpomembnejša akumulacija kapitala ter čim hitrejši zaslužki, ne vidim možnosti za to, da bi bila podjetja zainteresirana za vlaganja v projekte, ki ne prinašajo velikih in hitrih zaslužkov. Karitas, cerkev in podobne institucije se za javno-zasebno partnerstvo sicer že odločajo, vendar iz drugih, ne kapitalskih razlogov; predvsem pa samo na določenih področjih.

Ali novi zakon v tem pogledu predstavlja kakšen korak naprej?

Nekoliko boljše pogoje že ustvarja, ampak dokler bo mogoče z nakupom in prodajo zemlje po desetih letih zaslužiti 50 odstotkov ali več, dotlej ne vidim možnosti za večji razmah javno - zasebnega partnerstva, ki v desetih letih prinese le nekaj odstotkov... Zato pravim, da javno - zasebno partnerstvo dobro funkcionira le v najbolj razvitih družbah, ki so poleg tega tudi dovolj socialne. Mi pa te stopnje še nismo dosegli.

In na katerih področjih tovrstno sodelovanje pričakujete najprej?

Vsekakor je to, recimo, komunalno opremljanje dela OIC, ki je sicer že dvajset let zazidljiv, vendar še ni komunalno opremljen, na ta način naj bi prišli tudi do novega vhoda v cono.

Kaj pa gradnja novega kulturnega doma in športne dvorane?

Športno dvorano bi lahko zgradili na ta način, toda kdor bo vložil kapital v njeno izgradnjo, jo bo nedvomno želel komercialno izkoriščati in ne predvsem omogočati rabo za namene v javnem interesu...

Kako pa se bo po vašem mnenju na javno-zasebno partnerstvo odzval občinski svet?

Zaradi tega občinski svet svoje funkcije ne izgublja, nenazadnje bo tudi odločitev za javno-zasebno partnerstvo v vsakem primeru posebej sprejel ali zavrnil občinski svet. Problem pa je v tem, da se v občinskih svetih (in to ne samo pri nas) in tudi v javnosti včasih začuti nezaupanje do zasebnega kapitala, kar je po svoje razumljivo. Ravno zaradi strahu pred prevlado kapitala oziroma izgubo nadzora se občinski sveti včasih raje odločijo proti sodelovanju z zasebnim kapitalom. Zato pričakujem, da se bo javno-zasebno partnerstvo razvijalo počasi in se z manj zahtevnih širilo na bolj zahtevne projekte.

Besedilo in foto:
Zoran Jereb

Spomladanski odvoz kosovnih in nevarnih odpadkov

Obveščamo vas, da bo JKP Prodnik d.o.o. v občini Trzin v sredo, 11. aprila 2007, izvedlo zbiranje in odvoz nevarnih in kosovnih odpadkov iz gospodinjstev.

Kosovni odpadki

Akcija je namenjena odstranjevanju kosovnih odpadkov iz gospodinjstev, ki morajo biti na dan rednega odvoza **do 5. ure** zjutraj postavljeni poleg zabojnika za komunalne odpadke.

Med kosovne odpadke iz gospodinjstev **ne sodijo** nevarni odpadki (kot so embalaža škropiv, olj in barv ter podobno), ki jih odvažamo v posebni akciji. Ravno tako med kosovne odpadke iz gospodinjstev **ne sodijo** avtomobilski deli, akumulatorji, gume in sodi, poleg tega pa v tej akciji ne bomo odvažali tudi gradbenega materiala ter vej drevja in živih meja.

Nevarni odpadki

Tudi nevarne odpadke bomo sprejemali v sredo, 11. aprila 2007, in sicer:

- od 15.30 do 17. ure na dvorišču Mengeške 9 ter
- od 17.30 do 19. ure na parkirišču pred trgovino Mercator

Med nevarne odpadke sodijo akumulatorji, baterije, zdravila, pesticidi, barve in laki, kozmetika, svetila in gume osebnih avtomobilov.

Ob tem vas opozarjamo, da:

- naj bodo nevarni odpadki v embalaži, ki omogoča varen prenos do zbirnega mesta,
- naj bodo tekoči odpadki zaprti, čeprav improvizirano,
- odpadki iz iste skupine se ne smejo združevati v večjo embalažo, ker lahko pride med njimi do kemične reakcije,
- odpadke naj prinašajo polnoletne osebe, ki bodo pri ravnanju z njimi upoštevale varstveno tehnična navodila, pridobljena ob nakupu izdelka.

Za JKP Prodnik: **Marko Fatur**, direktor, in **Matej Kovacič**, vodja sektorja Javna higiena

Povzročitelj raka na materničnem vratu je virus

Ginekologi v svojih ambulantah vsakodnevno jemljemo brise materničnega vratu (test PAP) z namenom pravočasnega odkrivanja in zdravljenja predrakavih sprememb. V ta namen ženske tudi aktivno vabimo na preventivne ginekološke preglede. **Kako uspešni smo, zgovorno pove podatek, da v Sloveniji kljub našim prizadevanjem letno za rakom materničnega vratu (MV) na novo zbolijo okrog 200 žensk, starih večinoma med 35 in 45 let, torej na vrhuncu svojih telesnih in duševnih sposobnosti. Kar dobra četrtina med njimi jih žal umre.**

V prizadevanju za zmanjšanje obolenosti zaradi raka MV smo ginekologi izboljšali tehniko odvzema citološkega brisa in nadgradili ginekološke preglede z dodatnimi diagnostičnimi metodami. Znana so naša javna prizadevanja za ureditev kvalitetne citološke službe, kjer pa spodbudnih rezultatov žal še ni.

Uspešnega zdravljenja za predrakave spremembe MV ne poznamo, omejeni smo zgolj na kirurške posege, kjer odstranimo prizadeto tkivo. Prav zato nas je vest, da so odkrili cepivo proti raku materničnega vratu, močno razveselila. Ambulantni ginekologi smo se prepoznali v aktivni vlogi svetovalcev in cepilcev, zavedamo pa se, da bomo na prve rezultate zmanjšanja obolenosti morali počakati deset, dvajset let. Že nekaj časa vemo, da rak materničnega vratu povzroča virus, ki mu pravimo humani virus papiloma oz. na kratko kar HPV. Dodatni dejavniki tveganja so tudi zgodnji spolni odnosi (15 let ali manj), številni spolni partnerji, kajenje, večletna uporaba kontracepcijskih tabletk in okužba z virusom HIV.

Okužba z virusom HPV je zelo pogosta, saj se več kot polovica spolno aktivnih žensk vsaj enkrat v življenju okuži. V skoraj 90 odstotkih okužba sama izzveni najkasneje v dveh letih, v pet do deset odstotkih pa preide v dolgotrajno okužbo, ki lahko v devetih do petnajstih letih vodi v razvoj rakavih celic. Tipov HPV je sicer več. Nekateri povzročajo rak (visokorizični), drugi ne (nizkorizični). Najpomembnejša visokorizična tipa sta HPV 16 in HPV 18, saj samo ta dva povzročita 70 odstotkov vseh rakov materničnega vratu.

Nizkorizični tipi HPV so med drugim odgovorni za nastanek genitalnih bradavic. Najpomembnejša sta HPV 6 in HPV 11, ki sta vzrok za več kot 90 odstotkov vseh nastalih genitalnih bradavic. Gre za zelo neprijetne bradavice v nožnici ali okrog nje, pri moških se pojavljajo na penisu, pri obeh spolih pa tudi okrog zadnjika in v danki. Pojavijo se že od enega do šest me-

Vabilo trzinskim podjetjem

Ob tej priložnosti vsa trzinska podjetja obveščamo, da se bo v kratkem pričela akcija zbiranja sredstev za cepljenje trzinskih deklet proti virusu HPV.

Vsa podjetja so zato vljudno vabljeni, da po svojih močeh prispevajo v ta namen. Več informacij o tem lahko dobite pri podžupanu Francu Mušiču na telefonski št. **041 639 970**

Zoran Jereb, urednik

secev po okužbi. Možnosti uspešnega zdravljenja so omejene.

Vsem virusom HPV je skupno, da se prenašajo s kože na kožo in ne preko telesnih izločkov. Najlažje in najpogosteje se virusi HPV prenašajo pri spolnih odnosih ali drugih spolnih kontaktih. Uporaba kondoma ni zadostna zaščita za preprečitev okužbe.

Cepivo, ki je v Sloveniji že na voljo, ščiti pred vsemi štirimi omenjenimi tipi HPV. Pomeni pravo prelomnico v zdravstvu. Gre namreč za prvo cepivo, ki je posebej zasnovano za preprečevanje določene vrste raka, pa tudi genitalnih bradavic. Uglebna ameriška revija Time je cepivo izbrala za največji medicinski dosežek lanskega leta.

Ponavadi se ljudje bojijo, da bi se s cepljenjem lahko okužili, saj vsak pozna koga, ki je zbolel za gripo, potem ko se je cepil proti njej. Pri cepivu, ki ščiti pred rakom materničnega vratu, je taka skrb odveč. Cepivo namreč virusa sploh ne vsebuje. Vsebuje zgolj delce, ki znajo v telesu oponašati naravni virus in s tem izzovejo želeni imunski odziv organizma s protitelesi. Ko imamo protitelesa, smo varni pred posledicami, ki bi jih okužba lahko povzročila.

Mladostniki so zelo pomembna skupina, ki jih je treba cepiti, saj se v starosti od 9

do 26 let s HPV okuži kar vsak četrty mladostnik. **Idealen čas za cepljenje je pred izpostavitvijo okužbi, najbolje pred prvim spolnim odnosom, saj tako zagotovimo sto odstotno učinkovitost cepiva pred tipom HPV, proti katerim je cepivo namenjeno.**

Cepljenje z omenjenim štirivalentnim cepivom proti raku materničnega vratu in genitalnim bradavicam že od junija poteka v ZDA (cepljenih je že več kot 350.000 deklic), v Avstraliji in na Novi Zelandiji (kjer cepijo tudi fantke), v Kanadi, v Mehiki, od evropskih držav pa naj omenim sosednjo Avstrijo, Nemčijo in Francijo. V Sloveniji je samoplačniško cepljenje možno od konca lanskega leta, cepivo pa je zaenkrat namenjeno mladostnikom od 9. leta starosti dalje in ženskam do 26. leta. Za starejše od 26 let pričakujemo možnost uporabe že čez leto dni.

Za stodo odstotno zaščito je treba cepiti s tremi odmerki cepiva v obdobju šestih mesecev. Cepivo ne povzroča resnejših neželenih učinkov, v izjemnih primerih je možna preobčutljivost na cepivo, pogosteje pa poročajo o rdečini, bolečini, oteklini ali manjši krvavitvi na mestu vboda. Občasno se lahko pojavi tudi zvišana telesna temperatura.

Rak materničnega vratu je izjemno huda bolezen, naše možnosti pravočasnega odkrivanja, preprečevanja in zdravljenja pa so žal omejene. Skupina strokovnjakov, specialistov različnih področij si resno prizadeva, da bi se cepljenje proti raku materničnega vratu uvrstilo v program rednega cepljenja naših otrok, a izkušnje iz preteklosti nam povedo, da so za doseg tega cilja potrebna leta. S čakanjem se nam vsako leto izmuzne nekaj tisoč deklic, ki bodo tako kot njihove matere pričakale partnerstvo, materinstvo, nezaščitene pred okužbo s HPV, medtem ko jih bo drugod po svetu cepivo že ščitilo. S strokovnega stališča je tako postopanje nedopustno!

Lucija Vrabčič Dežman,
dr. med

Obvestilo trzinskim društvom

Trzinska društva ponovno obveščam, da smo - v želji po boljšem obveščanju trzinske javnosti o društvenih dogodkih in prireditvah - z novim letom uvedli nekaj sprememb, ki so jih nekatera društva že sprejela, druga pa, upam, jih še bodo.

Da v letošnjem letu ne bi imeli več podobnih težav, kot so jih imela (vsaj nekatera) društva lani, z gospo Nušo Barlič, ki na Občini Trzin skrbi za kar se da natančen napovednik dogodkov, vsa društva vljudno prosiva, da ji **do prvega delovnega dne v vsakem mesecu** sporočijo natančne datume, ure in lokacije vseh dogodkov, ki jih bodo organizirali v prihodnjih dveh mesecih. Le tako se bomo lahko v napovedniku izognili nenatančnim informacijam, napovednik pa bo postal natančen vodnik po vseh trzinskih dogodkih, čemur je pravzaprav tudi namenjen.

Vsem društvom se za sodelovanje že vnaprej zahvaljujem.

Zoran Jereb, urednik

Nasilje v šoli: Aljažev strah

Letos je Aljaž »fazan«. Lani je končno zaključil osnovno šolo, v letošnjem letu pa mu je na široko odprla vrata srednja šola. Končno zato, ker se v osnovni šoli ni najbolje počutil. Vrstniki ga niso sprejeli medse. On namreč ni bil »frajer«, ki bi se postavljajal s cigareti, puncami in različnimi neumnostmi. Večkrat je bil priča takemu ali drugačnemu nasilju. »Frajerji« so se namreč spravljali na mlajše in šibkeje z grožnjami, tiščanjem za vrat, porivanjem ali pa s čudnimi pogledi in različnimi žaljkami.

Nekega dne se je zgodilo, da so se spravili na šibkejšega sošolca. On je bil na tleh, nanj pa se je nakopičil stolp iz fantovskih teles. Že tako bi spodaj ostal brez zraka, sošolec pa je bolehal za astmo in se je zato onesvestil. Odpeljali so ga z reševalnim vozilom. Najhuje je bilo to, da se o tem dogodku v šoli sploh ni govorilo. Sošolcem se to ni zdelo nič posebnega, učitelji so se obnašali, kot da se ni nič zgodilo, ravnateljica pa je na predavanjih za starše še vedno govorila, kako varna je njihova šola.

Aljaža pa je bilo strah ...

Zdaj je končno na srednji šoli in Aljaž je tega prav vesel. Prvi vtis je bil namreč kar lep. Večina profesorjev je še kar prijaznih. So sicer strogi, a taki so tudi njegovi starši, tako da je reda že navajen. Tudi razredničarka je videti prijazna in verjetno bodo tudi sošolci OK. Navsezadnje pa je tudi Aljaž že skoraj odrasel!

Pa ni bilo čisto tako. Že v prvem tednu se je pokazalo, da so tudi tukaj nekateri sošolci »frajerji« in že so odkrili tudi njega. Norčevali so se iz njegove frizure, potem iz njegovih očal, seveda jim ni bila všeč tudi njegova zavzetost in prizadevnost pri pouku. S peščico sošolcev se je skrival in se delal čim manj opaznega in ... Aljaža je bilo spet strah ...

Potem pa je počilo! Neznani fantje so se med uro pojavili v njihovem razredu. Profesorica jih je takoj opazila in ko jih je

vprašala, kdo so, so začeli z žaljkami, grožnjami, prišli so do nje in Aljaž je v prvi klopi samo okamenelo čakal, kaj bo. Vsiljivci so skupaj s profesorico odšli iz razreda in zunaj na hodniku nadaljevali z vpitjem, vrata so loputala. V razredu pa se je skupina »frajerjev« smejala in se zabavala, brskali so po katedru in kradli osebne stvari profesorice. Aljaža pa je bilo vedno bolj strah ...

Po dolgem času je v razred prišel ravnatelj. »Končno!« si je v mislih oddahnil Aljaž! Ravnatelj je malo pogledal po razredu, vprašal, kaj se je dogajalo, »frajerji« pa so se hiteli glasno lagati oz. prirejati svojo zgodbo. Ravnatelj je odšel, zgodilo pa se ni nič ...

Na šoli so se nadaljevali takšni in drugačni izgredi. Pretepli so nekega fanta, da ga je odpeljalo reševalno vozilo, potem je slišal, da so pretepli tudi neko profesorico. Nikoli ni tega nihče potrdil, a tiste profesorice res dolgo ni bilo v šolo. »Kam sem prišel in kaj bo z mano?« se je spraševal Aljaž. Vsak dan ga je bilo bolj strah ...

Zgodba je resnična. Žal. Dogaja se danes na eni od naših srednjih šol. Le Aljaževo ime je spremenjeno. Študija, ki se je leta 2003/04 izvajala na vzorcu ljubljanskih srednjih šol (15 gimnazij, 13 poklicnih in strokovnih šol) in v katero je bilo vključenih 823 dijakov in 255 učiteljev, je namreč pokazala, da se delež nasilja v srednjih šolah veča (primerjalno s študijo iz leta 1998 se je število žrtev povečalo za okoli 3%, približno 5% je več nasilnežev, okoli 2% je več nosilcev obeh vlog). Nasilju so najbolj izpostavljeni dijaki 1. letnikov, in sicer fantje.

In danes, po treh letih od raziskave, je nasilja samo še več! Za njegovo zmanjšanje smo namreč naredili občutno premalo! Šole skrbijo za svoj ugled. Od njega bo odvignen vpis na te šole in zato se jih večina skriva pred resnico: »Na naši šoli ni nasilja« (pa kar nekaj učencev na leto odpelje reševalno vozilo), »Pri nas ni droge« (pa njihova dijakinja celo umre prav zaradi nje), »Kaj pa profesorji sploh lahko naredimo, saj jim še starši nič ne morejo?« itn. Cel kup izgovorov. A nihče od odraslih ne sprejme odgovornosti, le prelagamo jo drug na drugega. Starši na profesorje, pro-

fesorji na starše ali pa kar na mladostnike same. Kaj pa bomo rekli Aljažu? Ali sploh lahko računamo na pomoč? Pa čeprav je njegova osnovna pravica, da se počuti varno?! Se sploh kdaj vprašamo, kako je danes mladim? Mladostniki iz naše zgodbe, ki so bodisi v vlogi žrtve ali nasilneža, živijo v družinah, kjer vlada nasilje in poniževanje. Tam kazanje čustev ni dovoljeno, nihče jih ne poslušajo, jim ne stoji ob strani, težave pa rešujejo s fizičnim in/ali psihičnim nasiljem. Zato o sebi nimajo dobrega mnenja, ne znajo sprejemati odgovornosti, s težavami pa se spopadajo na edini znani način - z nasiljem.

Kako zelo osamljeni so ti mladi ljudje, kako globoko je ranjena njihova duša, kako zelo so utrujeni od tega norenja, ko skušajo opozoriti nase in na krivice, ki se jim dogajajo? Kako zelo hrepenijo po razumevanju, varnosti, zaželenosti, potrditvi, sprejetosti, ljubezni? Kdo bo tisti, ki bo za nesprejemljivim vedenjem v njih še videl krasnega mladega človeka, polnega talentov in sposobnosti, ki samo čaka, da bo odkrit, potrjen, pohvaljen, ljubljen, spoštovan?

Lahko so to starši, ki se bodo zavedli svoje nemoči in poiskali pomoč. Lahko so to učitelji, ki bodo znali v teh mladih ljudeh poiskati potenciale, jih naučili odgovornosti, hkrati pa jih znali pohvaliti, spodbujati, spoštovati, imeti preprosto radi. Lahko so to vodstva šol, ki se bodo zavedla svoje odgovornosti in pozitivne moči pri reševanju problematike nasilja v šoli. Takrat ne bo več sramotno poklicati na pomoč tudi policijo. S tem bodo namreč dali jasno sporočilo učencem, mladostnikom, učiteljem, staršem in širši skupnosti, da se v njihovi šoli lahko počutijo varne, saj bodo poskrbeli za to, da se vsako nasilje ustavi.

Maja Fabjan,

spec. zakonske in družinske terapije

Čas

*Čas, zaveznik moj,
naj bo noč ali dan,
vedno si z menoj.
Poslušaj me,
ne vidiš solz,
a vendar si z menoj.
Ko pride noč,
popelješ me k ljubemu otroku,
da dano mi je z njim
kramljati z besedami,
ne ob joku.
Hvala ti, zaveznik moj.*

Ida Ešvol

*Josip Jurčič:
Mlad človek
in star pes
sta si po umu enaka:
nobeden se
ne poboljša.*

Nobena kriza se ne pojavi čez noč, vendar z njenim reševanjem ni dobro odlašati

Pred vami je (predvidoma) zadnji iz serije člankov, s katerimi so vam trzinski strokovnjaki svetovali, kako vstopiti v svet podjetništva, kakšne težave lahko pričakujete v podjetniških vodah in kako se z njimi učinkovito spopasti. V tokratnem članku sva z Viktorijo Vehovec, pooblaščenno ocenjevalko vrednosti podjetij ter pooblaščenno revizorko iz trzinskega svetovalnega podjetja PIT d.o.o., govorila o krizah, s katerimi se prej ali slej sreča vsak podjetnik, pa tudi o tem, kako se lotiti reševanja takšnih situacij.

Podjetnike, ki so šele na začetku svoje podjetniške poti, in svojim podjetjem še niso uspeli ustvariti trdnih temeljev, ogrožajo številne krizne situacije. »Krizne lahko razdelimo v dve skupini - takšne, ki se pojavijo že takoj ob ustanovitvi podjetja, in takšne, ki se pojavijo po določenem času delovanja podjetja. V prvi skupini je ena najpogostejših kriz prav gotovo to, da razmere na trgu niso takšne, kot si jih je predstavljal podjetnik. Vzrok za to so običajno preveč optimistične predstave o trgu, preveliko zanašanje podjetnika na obljube znancev in prijateljev, da mu bodo pomagali, mogoče pa je tudi, da se razmere na trgu od prve ideje do njene realizacije oziroma ustanovitve podjetja (kar običajno zahteva določen čas) bistveno spremenijo. Pogost vzrok za prvo krizo je tudi to, da podjetnik pozabi na samodisciplino in na dejstvo, da je podjetništvo v prvi vrsti garanje, ne pa bližnjica do hitrega zaslužka, velike hiše in dobrega avtomobila,« opozarja Viktorija Vehovec. Ko pa podjetje že nekaj časa deluje, so vzroki za krize najpogosteje likvidnostnega značaja. »Če na primer podjetniku kupci njegovih izdelkov ali storitev ne plačujejo, potem tudi on težko poravnava svoje obveznosti do dobaviteljev, države in nenazadnje tudi do samega sebe in svojih zaposlenih, saj mladi podjetniki običajno nimajo veliko lastnega kapitala. Dlje ko se ta spirala nadaljuje, težje se je rešiti iz nastalih težav brez korenitega preobrata.«

Če se podjetnik znajde v pravkar opisanih razmerah, je treba resnici kar se da hitro pogledati v oči in ugotoviti, kaj se da v nastali situaciji narediti. »Osnova vsega pa je temeljita izterjava terjatev. V kolikor je dolžnik delujoče podjetje, je z izterjavo mogoče doseči poplačilo obveznosti, drugače pa je v primeru, ko je dolžnik v postopku stečaja, prisilne poravnave ali celo likvidacije. Tedaj podjetnik svoje terjatve težko izterja,« priznava Vehovčeva in dodaja, da se

Viktorija Vehovec: »Za podjetnika je pomembno, da je kritičen, vendar ne pesimističen. To pomeni, da ne sme ob vsaki težavi vreči puške v koruzo in mora znati tudi vztrajati, po drugi strani pa ni sramota, če podjetnik tedaj, ko se sooči s težavo, poišče nasvet strokovnjaka.«

nobena kriza ne pojavi čez noč, vendar pa z njenim reševanjem ni dobro predolgo odlašati, ker je padec podjetja izjemno težko zaustaviti. »Pri majhnih podjetjih krize običajno niso tako hude, in se jih da rešiti, še posebej, če podjetnik ni zadolžen. Posojila so namreč v času krize lahko velika nevarnost za podjetje.«

Zahvala za sodelovanje

Tokratni članek je (predvidoma) zadnji, zato je prav, da se **mag. Juliji Herle, Viktoriji Vehovec ter vsem drugim**, ki so s svojimi strokovnimi znanji sodelovali pri nastajanju teh člankov, zahvalim za njihovo pomoč.

V kolikor vas, spoštovani bralci, v zvezi s podjetništvom zanima še kaj, mi lahko pošljete vprašanja in vam bomo pripravili odgovor. V naslednjih številkah Odseva pa bomo začeli s predstavljanjem novoizvoljenih članov četrtnega odbora IOC Trzin, s katerimi se bomo pogovarjali o nalogah in ciljih četrtnega odbora v novem mandatu

Zoran Jereb

Za težave je treba najti pravi vzrok

Prvi znaki krize so upadanje naročil in znižanje proizvodnje, če se podjetnik ukvarja s proizvodno dejavnostjo. Tedaj se mora podjetnik vprašati po razlogih za te težave - ali je vzrok na njegovi strani, je to recesija na trgu ali imajo težave njegovi kupci in podobno. »V kolikor trg deluje normalno, pomeni, da ga podjetnik ni sposoben obvladovati. Če je tako, potem mora podjetnik najeti pomoč tržnika, ki bo prodajal njegove proizvode ali storitve. Ni dovolj, da ima podjetnik samo idejo in da zna delati, svoje izdelke mora znati na trgu tudi prodati,« poudarja Vehovčeva. Druga vrsta krize so likvidnostne težave. Kratkotrajne likvidnostne težave so v podjetjih nekaj vsakdanjega in se pojavljajo v praktično vsakem podjetju, vendar se jim da s poslovnim načrtom in načrtovanjem obratnega kapitala učinkovito izogniti. Tretja vrsta krize pa je prodaja izdelkov ali storitev brez dobička - bodisi zato, ker so stroški previsoki, ali pa zato, ker jim podjetnik ne zna postaviti prave cene. »Likvidnostne težave se v računovodstvu podjetja pokažejo zelo hitro, druge vrste težav pa so bolj prikritega značaja in jih podjetnik lahko opazi šele ob pripravi bilance (če med letom ne spremlja svojih prihodkov in odhodkov). Če podjetje daljši čas deluje z izgubo, to slabo vpliva na njegov kapital oziroma premoženje ter ga lahko spravi v resne težave, ki se lahko odražajo v nizki varnosti poslovanja, kapitalski neustreznosti ali pa začne podjetje poslovati celo z negativnim kapitalom, to pa škodi njegovi boniteti,« opozarja Viktorija Vehovec.

Kako poiskati strokovno pomoč?

Ko se podjetnik odloči, da se bo reševanja svojih težav lotil s pomočjo strokovnjakov, se pojavi vprašanje, kako najti ustreznega svetovalca oziroma svetovalno podjetje. Tovrstnih podjetij je namreč pri nas zelo veliko, večinoma so tudi specializirana za določeno vrsto svetovanj, povrhu vsega pa vsa podjetja niso enako strokovno podkovana. Vehovčeva pravi, da so najboljša pot do svetovalnega podjetja dobre izkušnje in priporočila drugih podjetnikov, veliko pa o kakovosti svetovalnega podjetja povedo tudi njihove reference. »Mladim podjetnikom pa so z nasveti ali iskanju svetovalcev v veliko pomoč tudi razni podjetniški centri, inkubatorji in zbornice, kjer morda podjetnik lahko dobi celo kakšen brezplačen nasvet, vsekakor pa bo tam izvedel, kje so ustrezni svetovalci, ki pa svoje svetovalne storitve zaračunavajo. Cene so odvisne od

zahtevnosti in trajanja svetovanja,« pravi Viktorija Vehovec in dodaja, da je reševanje zahtevnejših problemov običajno timsko delo, saj morajo svoja znanja združiti strokovnjaki s področja financ (s tovrstnim svetovanjem se ukvarjajo tudi v podjetju PIT d.o.o., op. a.), proizvodnje in marketinga.

In kakšne informacije mora podjetnik posredovati svetovalcem, da mu lahko učinkovito pomagajo? Naša sogovornica pravi, da je osnova vsega zaupanje med podjetnikom in svetovalcem. »Poleg tega je treba svetovalcu odkrito povedati vse, kar podjetnik ve o težavah, ki jih ima. Na podlagi teh informacij in računovodskih podatkov bo vsak dober svetovalac hitro ugotovil, v čem je problem, ter predlagal ustrezne rešitve. Če so težave le pregloboke in so pojavljajo na vseh treh področjih (finančnem, proizvodnem in marketinškem), si mora podjetnik priznati, da mu je spodletelo.« Podjetnik pogosto ugotovi, da po ustanovitvi podjetja veliko časa zapravi za organizacijo dela, pridobivanje naročil in administracijo, medtem ko mu zmanjkuje časa za tisto delo, ki ga res veseli in zaradi katerega se je sploh lotil podjetništva. Kdaj je torej smiselno zaposliti poslovnega direktorja? Vehovčeva pravi, da tedaj, ko podjetnik vsega dela ne zmore več sam, oziroma ko si to finančno lahko privoščiti. »Toda novi zakon o gospodarskih družbah določa, da je lahko direktor podjetja samo fizična oseba in to, da bi eno podjetje vodilo posle drugemu podjetju oziroma podjetniku, ni več dovoljeno.«

Besedilo in foto: Zoran Jereb

Priručnik za srečne upokoјence

Pri Založbi Maks Viktor je prvič pri nas izšel priručnik za upokoјensko populacijo z naslovom **Praktični vodnik za upokoјence, ki na prijazen in poljuden način obravnava vse vidike upokoјenskega življenja: upokoјenske politike, statistične preglede, pokojnine, bolezni, zdravstveno in socialno varstvo, izobraževanje v tretjem življenjskem obdobju, turizem, hobi-je, rekreacijo...**

V 64 poglavjih na 350 straneh 38 strokovnjakov podaja strokovne in koristne informacije za upokoјensko populacijo, del priručnika pa je zasnovan kot pregled turističnih destinacij v Sloveniji. Skoraj sto ustanov in podjetij je omogočilo, da je priručnik kljub profesionalni zasnovi, oblikovanju in obsegu cenovno dosegljiv vsakomur (19 evrov), upokoјenci pa lahko naročijo priručnik še z dodatnim 25-odstotnim popustom (po ceni 14,25 evrov). Naročite ga lahko na tel. št. 080 15 17.

Založba Maks Viktor

Trzinska podjetja (18) - Unitap d.o.o.

Večjim trgovinam konkuriramo z bolj osebnim odnosom do kupcev

Tokrat vam na željo nekaterih bralcev predstavljamo trzinsko podjetje Unitap d.o.o., ki ga bolj poznate kot trgovino »Pri Jurju«, in se že šestnajsto leto uspešno spopada s trgovskimi centri, ki v okolici Trzina rastejo kot gobe po dežju. »Za ustanovitev podjetja sem se odločil zato, ker sem v začetku devetdesetih ostal brez zaposlitve. Glede na tedanje stanje v naši elektroindustriji nove zaposlitve v tej dejavnosti nisem mogel pričakovati, zato sem se odločil, da odprem trgovino z živilskimi izdelki,« pravi ustanovitelj in direktor podjetja Roman Igljič, ki mu pri delu pomagata tudi žena Andreja in brat Aleš.

Čeprav so bile manjšim trgovinam z živilskimi izdelki v začetku devetdesetih razmere zelo naklonjene, Igljič priznava, da so bili začetki zelo težki, saj so imeli sprva na voljo samo dvajset kvadratov velik prostor, v katerem niso prodajali niti kruha, niti mleka in mlečnih izdelkov. »Po šestih letih pa sem ob finančni pomoči očeta uspel trgovino povečati na sto kvadratnih metrov, razširili pa smo tudi ponudbo. Pred približno šestimi, sedmimi leti pa so se razmere na trgu temeljito spremenile, začeli so graditi velike nakupovalne centre, tudi naše nakupovalne navade so se močno spremenile,« pravi Igljič. »Skrivnost

Roman Igljič: »Trzinskim občanom, društvom in podjetjem se v imenu našega kolektiva zahvaljujem za dosedanje zaupanje in se priporočam tudi za nadaljnje nakupe.«

dosedanjega uspeha našega kolektiva je v naši vztrajnosti, veselju do tega dela ter v tem, da vsi trije dobesedno živimo za pod-

jetje, poprimemo za vsako delo in se odrekamo (če je treba) tudi bolniškemu dopustu.«

Osebo poznamo praktično vse naše stranke

V zadnjih letih so veliki trgovski centri, ki so odprti praktično noč in dan, in to vse dni v letu, majhnim trgovinam vzeli edino pravo prednost - bolj prilagodljiv delovni čas. »Danes je ena naših najpomembnejših prednosti v tem, da si večino izdelkov pripeljemo sami. To je po eni strani ceneje, kot če bi nam jih pripeljali drugi, poleg tega pa tako lahko kakovost izdelkov in njihove roke uporabnosti preverimo, še preden jih zložimo na prodajne police. Zato so izdelki na naših policah povsem sveži in odpadka praktično nimamo. Čeprav so naše prodajne površine majhne, se pri nas dobi praktično vse - od kruha, mleka in mlečnih izdelkov ter pakiranega mesa in mesnih izdelkov do sadja in zelenjave. Naša pomembna prednost pred večjimi trgovinami pa je nedvomno tudi v tem, da poznamo praktično vse naše stranke, in točno vemo, kaj pri nas kupujejo. Sedaj oskrbujemo približno sto gospodinjstev iz predvsem starega dela Trzina, pred leti pa so k nam prihajali tudi kupci iz Mengša. Med našimi kupci je tudi nekaj trzinskih

gostincev ter precej trzinskih društev in podjetij ter njihovih zaposlenih, ki pri nas kupujejo malico,« pravi Igljič in dodaja, da prodajo največ živil za vsakodnevno porabo (kruha, mleka in mlečnih izdelkov in salam), medtem ko večje nakupe Trzinci opravljajo v večjih trgovinah.

Male trgovine bi država lahko ohranila, če bi želela

Razmere na trgu so za majhne trgovce iz dneva v dan slabše, saj jih dobavitelji s cenami vse bolj stiskajo, razlike med nabavno in prodajno ceno pa so vse manjše. Zato o širitvi trgovine Igljič ne razmišlja, pripravlja pa reorganizacijo. »Število zaposlenih bomo morali s sedanjih treh zmanjšati na dva, kakšna pa bo nadaljnja usoda naše trgovine, pa je v največji meri odvisno prav od naših kupcev. V kolikor nas bodo še naprej podpirali z nakupi v naši trgovini, bomo tudi mi vztrajali še naprej, drugače pa se nam ne obeta nič dobrega. Najslabše, kar se nam lahko zgodi, pa je, da bi v Trzinu katero od velikih trgovskih podjetij zgradilo nakupovalni center.

Na vprašanje, ali bi država lahko zaščitila majhne trgovce pred propadom, Igljič odgovarja pritrdilno. »Natančno se ve, koliko prebivalcev ima vsaka slovenska vas in kako veliko trgovino potrebuje. V kolikor bi se držali tega načela in omejili izdajanje dovoljenj za gradnjo velikih nakupovalnih centrov, bi lahko preživeli tudi majhni trgovci. Ker pa volje za to ni, se število majhnih trgovin iz dneva v dan zmanjšuje. Bojim pa se, da je za zaščito malih trgovcev sedaj že malo prepozno, saj

Nakupovalne navade Trzincev

O nakupovalnih navadah Trzincev je Igljič povedal, da:

- največjim kupcem (to so podjetja in gostinci) njihova naročila tudi pripelje, če tako želijo. V prihodnje pa bo - tako vsaj načrtuje - kupljene izdelke dostavljal tudi starejšim občanom (kot eno izmed oblik pomoči na domu),
- se v zadnjem času močno zmanjšuje prodaja alkohola, ki ga večinoma kupujejo samo še gostinci. Ravno obratno pa gredo cigarete še zelo dobro v prodajo, vendar tudi teh največ pokupijo gostinci,
- so v trgovini »Pri Jurju« vsak dan na izbiro štiri vrste kruha, vendar Trzinci pokupijo največ domačega, trzinskega belega in polbelega kruha ter žemelj. Za novejšo, »bolj zdravo« vrsto kruha pa v Trzinu zaenkrat še ni veliko zanimanja,
- se zaradi trajnosti najbolje prodaja alpsko mleko z večjimi odstotki mlečne maščobe,
- uvoženih izdelkov (predvsem sadnih sokov) sporne kakovosti Trzinci ne kupujejo, zato jih tudi v trgovini »Pri Jurju« na policah sploh ne boste našli,
- so njegovi največji kupci sosed Jan bar, Pekos pub, gostilna Pr' Jakov Met, Taubi in bife Ilonka.

so dobavitelji s svojimi pritiski postali premočni. Mi zaradi tega že kar nekaj izdelkov namesto od dobaviteljev kupujemo od grosistov, kjer so izdelki cenejši kot pri dobaviteljih. Mali trgovci imamo sicer svoje interesno združenje, pri nabavi izdelkov pa se tudi medsebojno povežemo, vendar s tem ne moremo izboljšati našega položaja na trgu.«

Če bi majhnim trgovcem omogočili delovanje, bi koristili tudi drugim manjšim podjetjem (še zlasti pekarnam), ki zaradi premajhnih proizvodnih kapacitet s svojimi (nič slabšimi) izdelki ne morejo prodreti na police velikih nakupovalnih centrov, in jih lahko prodajajo samo manjšim trgovcem. »Pri Jurju« prodajajo kruh iz štirih manjših pekarn.

Trzinci so evro sprejeli brez težav

Uvedba evra je Romana Igljiča oziroma njegovo podjetje stala približno tisoč evrov, kar je - glede na donosnost te dejavnosti - velik strošek. »S prehodom na novo valuto nimamo nobenih večjih težav, podobno pa opazamo tudi pri naših kupcih, saj so se tudi starejši Trzinci že dobro navadili novega denarja. Starejši, ki morda že malo slabše vidijo, nam zaupajo in stresejo kovance kar na pult. Seveda smo na tolikšno mero njihovega zaupanja zelo ponosni in tega težko pridobljenega ugleda pri ljudeh ne zlorabljam,« je povedal naš sogovornik in dodal, da so bankovci za sto evrov v njihovi trgovini redki, vendar sprejemajo tudi tiste za petsto.

Besedilo in foto: **Zoran Jereb**

Okolju prijazno zdravilišče z zdravilno vodo

VTermah Snovik, edinem gorenjskem zdravilišču, kjer se lahko pohvalijo tudi z velikim obiskom Trzincev, so konec januarja praznovali peto obletnico neprekinjenega delovanja, ki jo beležijo od odprtja pokritih termalnih bazenov, slovesnost ob jubileju pa je zaznamovalo predvsem prejetje dveh visokih priznanj, ki govorita o tem, da si v termah prizadevajo delovati v sožitju z naravo.

Inštitut za kakovost in meroslovje jim je namreč podelil že drugi certifikat kakovosti v zadnjih dveh letih. Pred dvema letoma so že prejeli certifikat, ki potrjuje izpolnjevanje meril v odnosu do strank, tokratni certifikat sistema kakovosti ISO 14001 pa je zagotovilo, da v termah pri svojem delu uporabljajo procese, delovne tehnike, materiale, proizvode in energije, ki preprečujejo onesnaževanje, in nenehno izboljšujejo svoj odnos do okolja. V teh letih torej niso vlagali le v širjenje vodnih površin in dodatne ponudbe ter gradnjo apartmajskega naselja, temveč tudi v obnovljive vire in okolju prijazne energente. Že pred tremi leti so zgradili toplotno črpalko voda/voda in vakuumske ceve kolektorje, v kratkem pa se bo celotno apartmajsko naselje začelo ogrevati z lesno biomaso, s čimer bodo bistveno pripomogli k ohranjanju narave v celotni dolini in širše. V Snoviku pa ni blagodejno le naravno okolje, ampak so večletne analize nedavno potrdile dolgoletna predvidevanja in govorice domači-

Terme Snovik so prejele certifikat ISO 14001, ki dokazuje, da s svojo dejavnostjo ne obremenjujejo okolja.

nov, da je snoviška voda tudi zdravilna. Odločba Ministrstva za zdravje namreč potrjuje, da je voda v Snoviku primerna za pitje, rekreacijo in zdravstveno - terapevtske namene, saj ima zdravilne učinke pri zdravljenju želodčnih težav, kožnih bolezni in poškodb.

Besedilo in foto: **Jasna Paladin**

Prednost v organizacijskih sposobnostih in poznanstvih

Osemindvajsetletni Matjaž Erčulj med trzinskimi svetniki sedi že drugi mandat, lansko jesen pa se vam je še bolj kot predstavnik stranke SDS v spomin vtisnil kot kandidat za trzinskega župana. Za to funkcijo ga volivci sicer niso izvolili, bo pa za kakovostno življenje občanov skušal skrbeti kot eden od dveh svetnikov svoje stranke v občinskem svetu. Poznate ga predvsem kot navdušenega športnika, organizatorja športnih dogodkov in predsednika športnega društva.

Matjaž Erčulj se je po končani srednji ekonomski šoli v Kamniku odločil za študij na Ekonomski fakulteti v Ljubljani in ga tudi uspešno zaključil. Že kot otrok je začel trenirati košarko, kot najstnik pa se je navdušil tudi za trenersko funkcijo. Tako je postal trener košarke na trzinski osnovni šoli. Zgodaj, že pri osemnajstih letih, ga je v svoje vrste zvalila tudi politika, saj se je včlanil v stranko SDS, katere član je še danes. »V stranki SDS sodelujem od svoje polnoletnosti, torej nekaj več kot deset let. Kmalu po včlanitvi sem postal soorganizator prvih športnih iger SDS; zadolžen sem bil za izvedbo košarkarskega turnirja. Stranka me je navdušila s svojim programom, predvsem pa s spremljajočimi aktivnostmi, ki jih organizira za svoje člane,« pravi Matjaž, ki se je pred petimi leti odločil tudi za aktivnejše sodelovanje v domačem političnem okolju. »Za sodelo-

Matjaž Erčulj je s svojim trudom trzinske-
mu športu vtisnil pomemben pečat (foto:
arhiv Matjaža Erčulja)

vanje v trzinski politiki oziroma prvo kandidaturu za svetnika sem se odločil leta 2002, na prošnjo stranke SDS. Za idejo biti svetnik pa me je še dodatno navdušil oče, ki je vodil volilno kampanjo. Takrat sem se zavzemal predvsem za mladino in še danes verjamem, da lahko k razvoju športa osebno ogromno pripomorem, še posebno, če imam nekaj politične moči. Svoje predvolilne obljube sem začel takoj, ko sem bil izvoljen za svetnika, tudi izpolnjevati. Mogoče sem ravno zaradi vsega, kar me je pri tem delu navduševalo, kandidiral ponovno, in tokrat tudi za župana,« pravi Matjaž Erčulj, ki je leta 2003 prevzel tudi vodenje Občinskega odbora SDS Trzin ter bil istega leta izvoljen tudi za predsednika Športnega društva Trzin, ki ima več kot dvesto članov. Leta 2004 je skupaj s prijatelji ustanovil Košarkarski klub Utrip Trzin, ki uspešno nastopa v slovenski košarkarski ligi. Preko društva je doslej organiziral že vrsto športnorekreativnih prireditev, ki so v Trzinu postale odmevne, odlično obiskane in zaželenne. S svojimi izkušnjami pomaga tudi ostalim društvom pri organiziranju različnih prireditev, poleg tega pa se je v zadnjem času lotil tudi tako imenovanega menedžmenta športnikov, ki jim želi pomagati na njihovi športni poti. Zase pravi, da je poln energije in idej, vztrajen in odločen ter pripravljen pomagati ljudem. Te svoje lastnosti bo tudi v novem mandatu skušal izkoristiti pri oblikovanju občinske politike. Predlogov, ki so po njegovem mnenju uresničljivi in potrebni za

izboljšanje kakovosti življenja v Trzinu, ima namreč precej. »Med naporno volilno kampanjo sem osebno obiskal cel Trzin in pozvonil na vsaka vrata. Bistvo kandidate je bila skrb za višjo kakovost življenja, v kar uvrščam skrb za varnost, izgled kraja, zadostne rekreativne površine, družabno in kulturno bogato življenje ter urejeno infrastrukturo,« našteje in kot svojo največjo prednost v politiki izpostavi predvsem organizacijske sposobnosti in številna poznanstva.

A politika še zdaleč ni vse, kar ga v življenju zanima. Predvsem športnik po duši se rad pohvali z dosežki, kot so ustanovitev trzinske tekmovalne ekipe v košarki KK Utrip Trzin, ki nastopa v slovenski košarkarski ligi, ter številnimi prireditvami, ki so jih v športnem društvu organizirali doslej. »Vse, kar počnem, počnem rad in z veseljem. Tako je moje delo tudi moj hobi.« In za kaj vse si bo v svojem življenju še prizadeval v prihodnje? »Moji načrti se najbrž ne razlikujejo kaj dosti od povprečnih življenjskih načrtov vsakega človeka. Otrok še nimam, a si vseeno želim biti dober oče, uspešen v poslu, ki ga opravljam in v katerem želim uživati, še naprej se bom trudil osrečevati ljudi okoli sebe in s tem biti srečen tudi sam. Nenazadnje pa želim vse dobro tudi svojemu kraju in s tem sebi uspešno politično kariero.«

Jasna Paladin

SPOZNANJE

*Pa kdo vse te sili?
Pa kdo vse ti da?
Vesolja do pesmi,
ki privre ti iz srca?*

*Ne vem za odgovor,
obraz moj je nem,
a kot da nekdo bi me vodil,
naj to res počnem.
Ne vem, komu koristi
ta igra besed,
morda je le želja,
da za trenutek in kanček
izboljšal bi svet.*

*Menda v vsakem Slovincu je kanček poeta.
Če domneva resnično drži,
potem ne skrbijo me roda poti.
A ni nujno, da si poet,
da si le vseh človeških slabosti otet.
V vsakem človeku se skriva milina neba,
spev majskih noči,
pa tudi zlaganost in krutost,
živalske strasti.*

Milan Emil Kuferšič

Dvajset let Banke Domžale v Trzinu

V soboto, 24. februarja, bomo praznovali dvajsetletnico prisotnosti Banke Domžale v Trzinu. Ob tej priložnosti bi se vam za dolgoletno zvestobo in zaupanje radi zahvalili s priložnostno razstavo ter ugodnejšo ponudbo nekaterih naših storitev in produktov.

Za vas smo pripravili razstavo »Z roko v roki smo uspešnejši«, na kateri bomo predstavili zgodovino delovanja trzinske poslovalnice Banke Domžale skozi preteklih dvajset let. Razstavo smo obogatili tudi z gradivom iz pestre zgodovine bančništva in denarništva v tem obdobju. Razstava bo **od 26. februarja do konca marca** na ogled v naši enoti v Mlakah in sicer **od 8. do 18. ure**. Poleg tega smo v tem času za vas pripravili tudi **atraktivno in ugodno akcijsko ponudbo določenih naših storitev in produktov**. Hvala za dvajset let zaupanja ter va-
bljeni na obisk in ogled razstave,

Jožica Rihter
s sodelavkami in sodelavci

Občinska proslava ob kulturnem prazniku

Vtorek, 6. februarja, sta Občina Trzin in KUD Franca Kotarja pripravila proslavo v počastitev letošnjega kulturnega praznika. Po slavnostnem govoru Andreja Zupanca smo si ogledali predstavo Prešernovega gledališča iz Kranja in ljubezensko kriminalno glasbeno komedijo iz slovenskih ljudskih pesmi »Viže inu grize« KUD-a Janka Krmelja (skupina Ponor.) Predstava je bila zares vredna ogleda, navdušenje skoraj povsem zasedene dvorane in dolg aplavz po koncu predstave pa sta dokazala, da je Občina z letošnjo nekoliko neobičajno proslavo zadela v polno.

Andrej Zupanc, brez katerega festival Trzinska pomlad prav gotovo ne bil tako uspešen kot je, je v slavnostnem nagovoru zbranim najprej predstavil Prešernov pomena za naš narod in kulturni razvoj. V nadaljevanju je zbranim predstavil izzive in pasti, pred katerimi se je po našem vstopu v EU znašla slovenska kultura, ob koncu pa spregovoril tudi o projektih, ki občino Trzin še čakajo na kulturnem področju, in o nadaljnjem razvoju trzinske kulture. »Slovenci smo kulturo postavili v samo središče naše narodne zavesti. V drugi polovici 19. stoletja smo - ob primanjkljaju na področju filozofske, politične in ekonomske misli - ravno z njeno pomočjo uspeli razviti temelje države, kakršno imamo danes. Zato je kultura nedvomno temelj naše

samobitnosti, dr. France Prešern pa njen nosilni steber,« je povedal Zupanc in dodal, da nas naš jezikovni genij spremlja od rojstva do smrti. Sedaj tudi dobesedno, saj je upodobljen tudi na slovenskih evro kovancih, ki pa se bodo kmalu pomešali s kovanci vseh drugih narodov EU. »Nekateri se bojijo, da bodo ti kovanci končali v topilnici, kjer se bodo raztopili v brezoblično kovino. V zadnjem času smo slišali opozorila, da tudi naš vstop v EU pomeni počasno utopitev slovenske kulture. Res je, ne smemo pozabiti, da je vstop v EU primarno ekonomska kategorija, in da za vsem leporečjem stoji predvsem logika profita. Paziti pa moramo, da bomo ohranili svoj obraz, svojo kulturo in omiko, jezik, zgodovino ter raznolikost pokrajin in ljudi. Paziti moramo, da bomo ohranili svoje korenine in identiteto,« je še povedal Zupanc.

Trzin potrebuje še kakšen večji kulturni dogodek

V nadaljevanju je Andrej Zupanc spregovoril tudi o kulturnih dosežkih občine Trzin. »Pred osamosvojitvijo naše občine smo prejeli majhen kos kulturne pogače, pa še tega nismo vedno prejeli. Samostojnost nam je prinesla skokovit razvoj družabnega življenja v občini, saj je število kulturnih in kulturno - zabavnih prireditev močno naraslo. Lahko rečemo, da se je kultura v naši občini v zadnjih letih močno

razcvetela. Ker sem v festival Trzinska pomlad skupaj s prizadevnimi sodelavci vključen tudi sam, lahko rečem, da ga vztrajno vsebinsko in organizacijsko nadgrajujemo že nekaj let. Poleg lastne produkcije, ki je nosilka programa, smo doslej gostili številne priznane umetnike, pesnike, pisatelje, igralce, plesalce, lutkarje in glasbenike s praktično vseh kontinentov. Trudimo se za vsebinsko raznovrsten program, izogibamo pa se tako imenovani pop kulturi na eni ter kulturnemu elitizmu na drugi strani. Mislim, da bi morali v prihodnje poiskati ali celo izoblikovati novo kulturno identiteto Trzina in razmišljati o kakšnem večjem kulturnem dogodku oziroma prireditvi, ki bi se razlikovala od ponudbe v naši okolici in bi bila namenjena predvsem obiskovalcem od drugod in bi dolgoročno postala širše prepoznavna in avtentična tradicionalna trzinska prireditev, ki bi nam prinašala vsakovrsten dobiček. Umetnost namreč ni neproduktivna dejavnost. Ravno nasprotno - tudi umetnost je lahko dobičkonosna v pravem in prenesene pomenu,« je še povedal Zupanc in zaključil s mislijo, da je umetnost zanj sinonim za užitek ob ustvarjanju in ob spremljanju stvaritev - pa naj bo to dobra knjiga, zanimiv film, občuten koncert ali iskriva komedija.

Zoran Jereb

Združenje borcev in udeležencev NOB občine Trzin

Vabimo vas, da se nam pridružite

Zveza združenj borcev in udeležencev NOB je domoljubna organizacija, ki v svojih vrstah združuje borce in udeležence NOB, aktiviste in pripadnike OF, žrtve nasilja okupatorja in njegovih sodelavcev in druge udeležence NOB. Kot enakopravne člane sprejema v svoje vrste udeležence poveljne obnove domovine in njenega demokratičnega, socialno pravičnega družbenega razvoja, ki se danes zavzemajo za suverenost slovenske države, za mir in enakopravne odnose med narodi, upoštevajoč pri tem pozitivne dosežke in izkustva slovenskega naroda in človeštva nasploh.

Naloga Zveze združenj borcev (ZZB)

- Kot organizacija veteranov in udeležencev NOB skrbi za njihove pravice in pomoč družbe pri premagovanju zdravstvenih in drugih težav, ki so posledice udeležbe v NOB.
- V interesu krepitve domoljubne in narodnoosvobodilne zavesti med Slovenci

ohranja izročila NOB. Podpira znanstveno proučevanje novejših slovenske zgodovine in pričevanja njenih akterjev ter različne oblike vzgojnega delovanja v duhu človeških in svobodoljubnih vrednot.

- Kot nestransko organizacija in del slovenske civilne družbe ZZB zainteresirano spremlja sodobna dogajanja doma in v svetu, ki zadevajo osnovne življenjske, kulturne in varnostne interese Republike Slovenije, zlasti pa uresničevanje vrednot in človeškega dostojanstva njenih državljanov v sodobni družbi.

Stanje članstva

Borčevska organizacija je bila ustanovljena 4. julija 1948. Takrat je štela 120.000 članov. Največ, kar 132.062 članov, je imela organizacija leta 1965, danes pa šteje 54.554 članov, od tega 39.395 udeležencev NOB in 15.159, ki niso bili udeleženci NOB. Organizacija se močno trudi, da bi sprejela v svoje vrste čim več novih članov.

Pomisleki ob novih sprejemih

Nekateri imajo pri odločanju za vstop v ZZB pomisleke, češ, saj nisem borec. Dilema je odveč. ZZB vabi v svoje vrste vse, ki imajo spoštljiv odnos do NOB in želijo negovati tradicijo NOB. Starostne meje ni. Mlajši, prihajajoči člani bodo organizacijo spremenili, in prav je tako. Ime borčevske organizacije ima še vedno globok vsebinski pomen. V prihodnje se bo verjetno spremenilo tudi ime, morda bi bilo še najbolj primerno: Društvo za negovanje tradicij NOB.

Če bi se tudi vi radi pridružili vsem nam, ki nam je negovanje tradicije NOB pomembno in prijazno, vas prosimo, da se za informacije obrnete na tajnico ZB NOB občine Trzin, gospo Ado Lovše Mušič, njen telefon pa je 01 564 11 88.

ZB NOB
občine Trzin

Kaj Petrarkov, kaj nam Tassov ... slišim od butic neokretnih ...

*Ta zgodba tožna nas uči,
kako človeku se godi!
Od nekdanj je zapisano,
da človek vsak
za smrt živi!*

Pred šestdesetimi leti, drugega prosinca, je na idiličnem Ločkem Vrhu (Ločjaku) pri Benediktu v Slovenskih goricah pokukal na svet majhen deček, in ni še nič razmišljal, kaj bo v življenju počel. Kraj rojstva je še najlepše opisal Tone Kuntner v svoji pesmi: Cmurek je mrtvi kot moje dežele, a živo prestolno mesto srca ... V silno skromnem bivališču, ki mu sam pravi kar bajta, brez potrebnih sanitarij, celo brez elektrike, je odraščal in zorel deček, ki je končal osnovno in srednje šolanje, v Ljubljani diplomiral na filozofski fakulteti (primerjalna književnost in literarna teorija) in na AGRFT (gledališka in radijska režija). Njegovo angažiranost lahko razdelimo v dva dela: kulturno in politično.

Pišem o našem občanu, Tonetu Peršaku, ki je že tretji mandat izvoljen za našega župana in je imel 17. januarja kulturni večer, za katerega je skromno izjavil, da si je pač drznil to organizirati, ker je tako čutil za potrebno. In navzoči smo se strinjali z njim. Skušal bi občanom predstaviti gospoda Peršaka, ne kot župana, ampak predvsem kot človeka, ki je svoj čas zaznamoval tako v kulturnem smislu kot političnem, skratka, rad bi, da bi občani v njem videli predvsem tudi človeka, ki je veliko storil na obeh področjih in se iz sila skromnega okolja zavihljal na Parnas poezije in proze in na politični Olimp. Danes redko kateri bolje informiran Slovenec ne ve, kdo je **Tone Peršak**, in da je župan v Trzinu.

Politično je začel vidnejše delovati v osemdesetih letih zlasti v razpravah o ustavnih spremembah in procesih uvajanja večstrankarskega sistema. Napisal je tudi predgovor h Gradivu za slovensko ustavo, delovne skupine pri DSP, ki je bilo kasneje v mnogih členih osnova novi slovenski Ustavi. Vseh njegovih dejanj ni mogoče opisati v članku, ki je omejen s številom besed, vendar bi naštel vsaj pomembnejše. Že sedaj imam občutek, da jih bom kar nekaj nehote izpustil. Bil je soustanovitelj Demokratične stranke, član Skupščine Slovenije 1990 (podpredsednik družbenega zbora), član Državnega zbora, 1992, član Državnega sveta in nenazadnje župan občine Trzin od 1998. leta.

Leta 2001 je bil izvoljen za predsednika Društva slovenskih pisateljev in letos ponovno izvoljen (kolikokrat že?) za predsednika PEN centra Slovenije. Kot kulturnik je deloval kot režiser, pisatelj, kritik, teatrolog, politični publicist, samostojni umetnik, režiser v Sarajevu, kot asistent in docent za teorijo gledališča na AGRFT. Pisal je pesmi, radijske iger, romane, eseje, novele, poleg tega je napisal niz recenzij in kritik. Morda je bil še najbolj uspešen kot pisec radijskih iger: **Pogreb** (1981), **Prehod in Prelaz** (1982), **Noži** (1983), **Dve, tri o temnih ... in Kamen** (1984), njegova dela so še **Novelete**, pa **Ljubljanske novele**, TV igre **Odmor** in **Podnajemniki**, romani **Sledi** (razprodana), **Vrh** (zgodba iz XIV. stoletja), **Iskalec**, **Smer Hamburg - Altona**, in še bi lahko naštevali. Naj omenim še vrsto člankov v časopisih, ki so tudi opazno odmevali med bralci.

Zapis o literatu in politiku Tonetu Peršaku sem podal, da začnemo razmišljati o njem tudi na čisto človeški način, kot je to storila peščica zanesenjakov na literarnem večeru, ki ga je pripravil, verjamem, tudi z namenom, da ga spoznamo nekoliko drugače, bolj kot človeka - pisatelja in soobčana, ki je zmožen plemenitih čustev in skrbi za svoje občane.

Na predstavitvi je gospod Peršak sila skromno povedal nekaj o svojem pisateljskem delu in prebral kratke odlomke iz svojih del. Naj odkrito povem, da ni bil večer prav nič dolgočasen, ampak zame in še za marsikoga vsebinsko zelo bogat. Naj si tudi sam vzamem delček neskromnosti in v imenu večine bralcev čestitam g. Tonetu Peršaku za okroglo obletnico, in mu kličem še na **mnoga leta!**

Tone Ipavec

Študentski kulturni festival DNK - ŠTUNF 07 se je zaključil

Ostali so nam le nasmehi na obrazih, veselje v srcu in splošno zadovoljstvo. Dušice smo napolnili s kulturo slik, fotografij, plakatov, gledaliških iger, stand up komedij, kratkih filmov, poezije in kratke proze ... in še in še. Celotno dogajanje je spremljal zelo kvalitetni spremljevalni program - slišali smo projekt Lovljenje ritma, pa Gala in Galeriste, v Domžalah je tudi potekal dvoboj za napredovanje v Impro ligi, za konec pa nas je obiskal sam Edo Maajka.

V okviru Festivala DNK - ŠTUNF 07 smo dobili tudi zmagovalno glasbeno skupino - skupina Ultra, ki bo 9. maja za nagrado nastopila na letos jubilejni 10. Škisovi tržnici. Zmagovalna skupina po mnenju publike pa je bila skupina Indigo, ki se je predstavila kot predskupina Eda Maajke! Bili so super!

Sploh je celotno dogajanje na festivalu potekalo kot po maslu in s precejšnjo udeležbo širše publike, za to pa se moramo zahvaliti tudi vam! Še enkrat hvala za vso podporo, sodelovanje in podpiranje! Mislim, da smo vsi skupaj naredili precejšen korak na-

prej v približevanju kulture še nepriznanih umetnikov in umetnic mladim in na sploh širši publiki. In verjamem, da bo z vsakim letom festival rasel, se razvijal in spodbujal mlade k umetniškemu izražanju, ljudje pa bodo radi hodili na tovrstna dogajanja in uživali v stvaritvah.

Za kakršne koli informacije, gradivo, slike ... sta še vedno na voljo spletni strani www.dnevikulture.net in www.stunf.org, dosegljiva pa sem tudi na e-naslovu ana@studenti-klub.com ali na telefonski številki **031 311 101**.

Prihodnje leto bodo v Domžalah potekali le dnevi kulture, saj se Festival ŠTUNF seli v drugo mesto! Veliki brat odhaja, 5. Dnevi kulture pa prihajajo! Čez leto bomo v Domžalah torej pridno delali, zbirali ideje in jih januarja drugo leto zopet uresničili!

Se vidimo! In še enkrat hvala!

Ana Strnad in vsa ekipa Festivala DNK - ŠTUNF 07
Študentski klub Domžale

Pravi zdravnik je dober človek, ki obvlada medicino

Primarij Slavko Popadič, dolgoletni pediater in kardiolog, je Trzinem dobro poznan, saj - kot pravi v smehu - v Trzinu ni hiše, v kateri še ne bi bil. Njegova dolgoletna poklicna pot je pestra in spoštovanja vredna. Po končani medicinski fakulteti v Ljubljani je v Beogradu opravil specialistični izpit iz pediatrije in podiplomski študij kardiologije. Svoje medicinsko znanje je izpopolnjeval tudi na Oxfordu, kjer je opravil magisterij iz kardiologije. Leta 1973 je prejel naziv primarij, zaradi svojega pedagoško - mentorskega dela pa leta 1990 še naziv svetnik - najvišje strokovno priznanje. Dolga leta je bil vodja pediatrično - kardiološke službe na ljubljanski Ginekološki kliniki, zadnjih deset let pa ima zasebno ordinacijo za pediatrične in kardiološke raziskave v domači hiši na Mengeški cesti. Pogovarjala sva se predvsem o zdravem načinu življenja, saj se zadnja leta tudi sam vse več posveča področju preventive in alternativnih metod zdravljenja.

Da bo imel nekoč svojo lastno ordinacijo, je načrtoval že ob gradnji hiše ob Mengeški cesti v 70. letih, zasebni zdravnik pa je postal potem, ko se je upokojil in zaključil službovanje v Kliničnem centru. »Še pred upokojitvijo sem načrtoval, da bom enkrat zasebni zdravnik, zato sem se na to dobro pripravil in tega je zdaj že dobrih deset let. Za koncesijo nisem zaprosil, saj sem želel ohraniti strokovno svobodo. Vse, česar nisem mogel uresničiti v službi, lahko delam sedaj,« pravi, pri čemer ima v mislih predvsem več časa, ki si ga lahko vzame za posameznega pacienta, in alternativne metode zdravljenja, čemur se zadnjih osem let še posebej posveča.

Alternativna medicina ni v nasprotju s klasično

V njegovi ordinaciji najdemo celo vrsto aparatov in pripomočkov, od naprave za lasersko akupunkturo, respiratorja, inštalacije za čisti kisik, naprave za filtriranje, ioniziranje in alkaliziranje vode, masažno blazino, napravo za razstrupljanje in mnogo drugega. S pediatrijo se v zadnjem obdobju ne ukvarja več veliko, je pa zato vse bolj znan po preventivni kardiologiji in tako imenovanih menedžerskih pregledih. »Vsi bi se morali zavedati pomena zdravega načina življenja. Preventiva je v medicini izjemno pomembna. Žal še vedno velja, da pridemo k zdravniku šele takrat, ko že čutimo, da je nekaj narobe,« pravi doktor Popadič in nadaljuje, da se je v zadnjih letih na področju preventive in kompletarne medicine izpopolnjeval v Torontu in Združenih državah Amerike ter da je član Združenja alternativnih zdravnikov New Yorka. »V tujini je status alternativne medicine povsem drugačen kot pri nas, v Sloveniji na tem področju še krepko zaostajamo. V mnogih drugih državah vrhunski zdravniki sodelujejo s strokovnjaki alternativne medicine. Osnova zdravljenja je uradna, šolska medicina, kjer pa klasična medicina ne doseže rezultatov, pride na vrsto naraven način zdravljenja, seveda z zdravniki, ki so za to posebej usposobljeni. Teh metod ne more izvajati kar vsakdo. Ne vidim razlogov, zakaj nekateri tako nasprotujejo alternativni medicini, češ da ogroža zdravje bolnika. Nasprotno! Gre za dodatek uradni medicini, za dopolnitev. Poglejmo na primer akupunkturo, ki je bila pri starih Kitajcih znana že pred več kot 5000 leti, a je zelo dolgo trajalo, da jo je priznala tudi uradna medicina. Danes je znanstveno dokazano, da je pri določenih vrsti diagnoze akupunktura bolj učinkovita kot klasična medicina. Lahko nam na primer pomaga pri bolečinah in zakaj bi jemali močna zdravila, s katerimi se zastrupljamo, če težave lahko omilimo ali rešimo na naraven način. Še enkrat poudarjam - alternativna medicina ni v nasprotju s konvencionalno medicino!« odločno pove in misel zaključí z reko, ki so ga poznali že stari Rimljani: »Medicus curat, natura sanat« - Medicina zdravi - narava pozdravi!

Prim. mag. Slavko Popadič: »Iz analize kaplje krvi nam računalnik prikaže podatke o količini krvnih maščob, dobrem in slabem holesterolu, krvnem sladkorju, spremembah EKG-ga ter mnogo drugega, in če to povežemo s starostjo, telesno težo, morebitnim kajenjem in drugimi dejavniki, lahko razberemo, kakšno je naše zdravje in tveganje za srčni infarkt,«

Homo erectus je postal homo »sedens«

Še bolj kot lajšanje posledic pa je pomembna preventiva. »Zakaj ima danes večina ljudi težave z bolečinami v križu? Ker je homo erectus postal homo 'sedens'! Danes namreč samo še sedimo - pred računalnikom, pred televizijo, v avtu ... vsi se premalo gibljemo!« poudari. A gibanje je le eden od dejavnikov, ki pripomore k trdnemu imunskemu sistemu, ki je ključnega pomena za naše zdravje. Pomembni so še čim manj stresa, pravilna prehrana, veliko nočnega spanca, čim več sproščanja ... - stvari, na katere ob današnjem tempu življenja vse prevečkrat pozabimo. Prav zato dr. Slavko Popadič priporoča in izvaja preventivne menedžerske preglede. Sam v svoji ordinaciji na zelo preprost način iz kaplje krvi v le štirih minutah pridobi podatke, ki nas opozorijo na stanje našega ožilja. »Računalnik nam prikaže podatke o količini krvnih maščob, dobrem in slabem holesterolu, krvnem sladkorju, spremembah EKG-ga ter mnogo drugega, in če to povežemo s starostjo, telesno težo, morebitnim kajenjem in drugimi dejavniki, lahko razberemo, kakšno je naše zdravje in kakšen je naš rizik za srčni infarkt,« pravi dr. Popadič, ki je mnenja, da bi morala podjetja svoje zaposlene pošiljati na takšne preglede, ki hitro povedo zelo veliko.

Paciente sprejema le po predhodnem naročilu, da se lahko vsakemu posebej posveti.

In kako za kar najboljši vzgled skuša skrbeti sam? »Še deset let nazaj sem živel tako, kot vsi drugi, in pre pogosto sem bil podvržen stresu. Zdaj pa rad veliko hodim - prav vsak dan grem peš na Dobeno,« pravi in nam zaupa tudi to, da rad teče na smučeh, saj se ravno polje začne tik za njegovo hišo, a kaj, ko letos ni snega. Zdravstvu se tudi zdaj, ko je že nekaj let v pokoju, še ne misli odpovedati. Svojo ordinacijo bo verjetno še v tem letu nekoliko preuredil in posodobil, da bo še bolj prijazna do obiskovalcev, in še naprej bo z vsem srcem delal tisto, kar v inštitucijah uradne medicine ni mogel v celoti. »Pravi zdravnik je dober človek, ki obvlada medicino. Imeti mora dušo. Samo medicinsko znanje ni dovolj! In če bodo vsi zasebni zdravniki, ki jih je čedalje več, prevzeli to načelo, za naše zdravstvo ni nevarnosti.«

Besedilo in foto: Jasna Paladin

Nimamo pravice uničevati našega okolja

Šestintridesetletna Romana Ana Dolenc, Srojena Trzinka in profesorica biologije, je nekaj mesecev nazaj svoje življenje obrnila v povsem drugo smer. Intenzivno se je posvetila naravovarstvenemu aktivizmu, ki jo spremlja že deset let, ter se z vsem srcem in energijo posvetila ekologiji in ozaveščanju ljudi. Je članica svetovnega permakulturnega gibanja in Združenja za zdravo Slovenijo, skupaj z drugimi člani številnih nevladnih organizacij pa se v zadnjem času bori predvsem proti sprejetju zakona, ki bi v Sloveniji dovoljeval setev in gojenje gensko spremenjenih rastlin, za strožjo zakonodajo na področju uporabe fitofarmaceutskih sredstev ter proti nadaljnemu onesnaževanju in uničevanju našega planeta. Dokazi in predvidevanja številnih strokovnjakov so namreč - milo rečeno - skrb zbujujoči.

»Jeseni sem si vzela nekaj mesecev za razmislek, zato da s svojim vplivanjem tudi sama skušam nekaj spremeniti, ker imam občutek, da je situacija tako kritična, da bodo posledice - če res v zelo kratkem času ne bomo uspeli zaustaviti globalnega segrevanja in podnebnih sprememb - res katastrofalne. Ko je enkrat človek ozaveščen in ko vidi, kakšne stvari se dogajajo, mu to postane najbolj pomembna stvar! Prioriteta celotne svetovne politike bi v tem trenutku morala biti ustaviti podnebno segrevanje in uničevanje planeta,« začne **Romana Ana Dolenc**, ki se je na temo Vpliv strupenih snovi na vodne vire izobraževala tudi v mednarodni ekološki šoli v Nemčiji.

Pesticidi ne bi smeli biti v prosti prodaji

Vlada RS je v Državni zbor podala predlog o spremembah in dopolnitvah zakona, ki bo še bolj liberaliziral uporabo pesticidov in omogočil nakup tudi tistim uporabnikom, ki niso opravili ustreznega izobraževanja. Posledice nestrokovne in prevelike uporabe pesticidov, herbicidov in ostalih fitofarmaceutskih sredstev so lahko zelo negativne za zdravje ljudi in okolje, opozarjajo okoljevarstveniki. »Kako je možno, da gre lahko vsak v trgovino in kupi nekatera fitofarmaceutska sredstva, ki vsebujejo rakotvorne in mutagene aktivne snovi? Farmaceutske družbe, ki ta sredstva proizvajajo, ne govorijo o strupih, ampak o zaščitni za rastline, in ljudje res verjamejo, da je to nekaj koristnega in neškodljivega,« opozarja Romana in dodaja, da imajo vsa ta sredstva priložena navodila in opozorila glede uporabe, a so preskromna, v strokovnem jeziku, in jih pogosto ljudje ne preberemo dovolj natančno. Pri sami pripravi škropiv ali uporabi lahko pride do predozi-

Romana Ana Dolenc: »K čistejšemu okolju lahko veliko pripomoremo tudi posamezniki, če uporabljamo varčne žarnice, ugašamo luči, ločujemo odpadke, zahtevamo in kupujemo ekološko pridelano hrano in okolju prijazna čistila, se vozimo z javnimi prevoznimi sredstvi in kolesi, zmanjšujemo temperaturo v ogrevanih prostorih, osveščamo ljudi okoli sebe, predvsem pa poskušamo vplivati na odgovorne in si po najboljših močeh prizadevamo za spremembe, ki jih želimo doseči.«

ranja, prazna embalaža in ostanki fitofarmaceutskih sredstev (FFS) pa se pri laični uporabi pogosto ne oddajajo kot nevaren odpadek. Prav tako se sredstva hranijo na neprimernih mestih, kjer so lahko dostopna otrokom, kar predstavlja nevarnost za zdravje ljudi in okolje.

»Nevladne organizacije predlagajo prodajo FFS v specializiranih prodajalnah, t.i. »kmetijskih lekarnah«, kakor bi se lahko imenovala. Količino in vrsto FFS bi določil strokovnjak glede na kulture in površino, ki jo kmet z ekonomskim interesom obdeluje. Za laične, neprofesionalne uporabnike pa bi smela biti na voljo le sredstva, ki so dovoljena v ekološkem kmetijstvu, pa še ta samo pri strokovni uporabi,« razloži Romana, ki se je za področje ekologije začela zanimati že med študijem na Pedagoški fakulteti. »Med študijem me je ekološko prebudila knjiga Huberta Požarnika SOS za naravo in človeka, Komatova Pesticidi, ubijalci življenja in druge. Največ pa sem se naučila na permakulturnih tečajih in mednarodnih konferencah, na ekološki šoli v Dresdnu in pri pisanju diplomske naloge. Ampak od trenutka, ko se človek zave, in do takrat, da tudi spremeni svoj način življenja, pa lahko traja.« Kaj pa

je to - permakultura? »To je okrajšava za permanentno kulturo. Zajema vsa področja človekovega bivanja, od ekološke biosolarne gradnje, ekonaselij, uporabe alternativnih virov energije, trajnostno gospodarjenje z vodo, čiščenje odpadne vode v rastlinskih čistilnih napravah, ekološko pridelavo hrane, ustanavljanje lokalnih skupnosti, etično investiranje, ki ne podpira vojaške industrije in kemijske industrije itd....,« pravi.

Gensko onesnaženje prinaša nepopravljivo škodo

»Vsakdo mora najti principe, po katerih si bo oblikoval življenje, s katerim ne bo več uničeval okolja,« pravi Romana Ana Dolenc, ki je skupaj z drugimi člani Društva za permakulturo Slovenije doma v Trzinu uredila gozdni vrt po načelih permakulture. Vrt je zdaj že nekaj let sicer zapuščen, ker se je Romana preselila v Kamnik, a nam vseeno z veseljem razloži bistvo tovrstnega obdelovanja zemlje. »Gozda nihče ne škropi in ne gnoji, pa je vseeno zdrav, proizvede ogromno biomase, ima ogromno dobrin, hrane za živali in ljudi, in te principe poskušamo uporabiti pri gojenju kulturnih rastlin. Vedno bi morali imeti na vrtu rastline, ki vežejo zračni dušik, saj tako gnojimo. Ekološko osveščeni kmetje uporabljajo kolobarjenje ter s tem naravno bogatijo zemljo in jo ohranjajo rodovitno brez umetnih gnojil. Rodovitno zemljo tako lahko ohranjamo stoletja; naši predniki so to znali. Mi pa poleg njiv in vrtov škropimo celo trate pred hišami. Res preveč herbicidov in fosilnih goriv, kolikor jih v svetu uporabimo za trate okoli hiš in golf igrišča ... » S škropljenjem v zemlji uničimo vse mikrobove, in je taka zemlja le še mrtev substrat brez rodovitnosti. Rodovitnost v tleh je odvisna prav od mikrobov in gliv ter talnih organizmov (na primer deževnikov). Danes z genskim inženiringom vstavljajo v kulturne rastline in živali gene bakterij, nesrodnih rastlinskih vrst, živali in človeka. Tako dobimo gensko spremenjene organizme ali skrajšano GSO. »Transgena koruza, ki jo menda že gojijo tudi ponekod v Sloveniji, ima vgrajeno odpornost na herbicide. Paradižnik ima vstavljen ribji gen, ki vpliva na bolj odporno kožo sadeža. Gensko spremenjen bombaž sam proizvaja insekticid itd.,« razloži precej šokantna dejstva ter nadaljuje, da so lososu na primer vstavili človeški hormon za rast, zato zraste bistveno večji. »Problem nastane, ko transgenega lososa spustimo v naravno okolje. Kakšen vpliv ima neka tuja vrsta na naravno ravnovesje nekega ekosistema, lahko vidimo v dokumentarnem filmu Darwinova nočna mora. Pred dvajsetimi

leti so v tanzanijsko Viktorijino jezero spustili tujo mesojedo ribo, ki je popolnoma porušila naravno ravnovesje v jezeru ter povzročila izumrtje preko 400 ribjih vrst. Danes znanstveniki napovedujejo, da se bo to drugo največje sladkovodno jezero na svetu v nekaj letih spremenilo v umazano mlakuzo brez življenja.«

Študij o učinkih gensko tehnično spremenjene hrane na zdravje ljudi ni veliko. Kar 95 odstotkov znanstvenikov, ki se ukvarjajo s tem, je plačanih od velikih fitofarmaceutskih združenj, od industrije, ki te izdelke prodaja. Ene in iste multinacionalke prodajajo gensko spremenjena semena, njim ustrezajoče herbicide in pesticide ter zdravila. Soobstoj gensko spremenjenih rastlin z ostalimi rastlinami namreč niogoč, opozarja Romana Ana Dolenc, saj predvideni zaščitni pas na polju, ki bo širok le nekaj metrov, ne more preprečiti širjenja cvetnega prahu. V ZDA in Kanadi je prišlo že do zelo velikega genskega onesnaženja, in nekaterih čistih sort ni več, tam je že prepozno! »Če bo ta zakon sprejet, bo v dvajsetih letih konec ekološkega kmetovanja, ker ne bo več nobenih čistih domačih sort, ampak le gensko spremenjeni organizmi. Ekološko hrano pa lahko pridelujemo le s starimi sortami, ki so odporne in prilagojene,« pravi in dodaja, da so v Združenju za zdravo Slovenijo v lanskem letu zbrali več kot deset tisoč podpisov posameznikov, ki so proti zakonu, ki bi tudi pri nas dovoljeval gojenje transgenih rastlin.

Potrebujejo alternativne vire energije

Ste se tudi vi vprašali, kaj je narobe z letošnjo zimo in zakaj so januarske temperature tako visoke? Vse globalne klimatske

spremembe, ki povzročajo neuravnoteženo vreme po vsem svetu, delno ali v celoti povzročata človek. Romana Ana Dolenc verjame, da bi z ustreznimi zakonodajo in sprejetjem »ogljikovega obdavečevanja«, ki bi po žepu udaril največje onesnaževalce ozračja, bistveno zmanjšali izpuste toplogrednih plinov, ki povzročajo segrevanje podnebja. »Vsi trgovski centri, če vzamemo le en primer, so zgrajeni tako, da v notranjost pride malo naravne svetlobe, zato noč in dan gori na stotine luči. Zraven je črn asfalt, ki vsrkava toploto in viša temperaturo, zaradi česar se porabi ogromno energije za klimatske naprave, nikjer ni nobenih dreves, ki bi naravno hladila. Če bi vsako slovensko gospodinjstvo kupilo klimatsko napravo, bi morali zgraditi še dve jedrski elektrarni. Torej bo potrebno v prihodnosti graditi take objekte, ki se bodo »hladili« brez fosilnih goriv (tako imenovane biosolarne zgradbe), zakonodajo in obdavečevanje pa prilagoditi tako, da bo spodbujala tudi okolju prijazno življenje. Znanstveniki nas tako glasno in jasno kot le morejo, opozarjajo, da če ne bomo s spremembo zakonodaje občutno in kmalu zmanjšali emisij toplogrednih plinov in zaustavili segrevanja podnebja za dve stopinji Celzija, se nam bodo vrata priložnosti za ukrepanje zaprla za vedno. Posledice bodo nepovratno taljenje ledu na Grenlandiji, dvig morske gladine, izumrtje številnih živalskih in rastlinskih vrst (na primer polarnega medveda), povečanje števila klimatskih beguncev, suša... Veliko ljudi je po ogledu dokumentarnega filma Ala Gora Neprijetna resnica že spremenilo svoje navade,« pripomni in optimistično dodaja, da se stvari le utegnejo spremeniti na bolje, če bo problemom prisluhnilo kar največ ljudi.

Veliko lahko pomaga vsak posameznik!

Dva največja naravna mehanizma za globalno klimatsko ravnovesje predstavljajo oceani in gozdovi, ki vsrkavajo toplogredne pline. Prvi so ogroženi zaradi prevelikega lova rib, biocidov, ki se stekajo v morja, prometa itd., drugi pa zaradi intenzivnega izsekavanja zaradi govedoreje, pridelave živalske krme in hlodovine za trge razvitih držav. Kaj ima to opraviti s potrošniki? »Če vemo, da EU polovico lesa uvozi iz nezakonito posekanih amazonskih gozdov, nam postane bolj jasno, kako poraba papirja vpliva tudi na globalno klimo. **Kupujmo hrano in izdelke, ki niso prepotovali na tisoče kilometrov do trgovin, pojemo manj mesa, saj krmijo živali tudi s sojo in koruzo, pridelano v Južni Ameriki, kjer so včasih rasli amazonski gozdovi.** Če mislimo, da bodo podnebne spremembe in problematiko genskih tehnik rešili politiki in ljudje na vodilnih položajih, se motimo. Trenutno nimajo take miselnosti, problemov ne jemljejo resno, niso ozaveščeni ali pa si zatiskajo oči. Treba je začeti pri sebi. Mi, potrošniki, moramo pritiskati na oblast,« pravi za konec in dodaja, da lahko veliko pripomoremo k čistejšemu okolju, če uporabljamo varčne žarnice, ugašamo luči, ločujemo odpadke, zahtevamo in kupujemo ekološko pridelano hrano in okolju prijazna čistila, se vozimo z javnimi prevoznimi sredstvi in kolesi, zmanjšujemo temperaturo v ogrevanih prostorih, osveščamo ljudi okoli sebe, predvsem pa poskušamo vplivati na odgovorne in si po najboljših močeh prizadevamo za spremembe, ki jih želimo doseči.

Besedilo in foto:
Jasna Paladin

Nikoli ni prepozno, če gre za ohranjanje zdravja...

V ponedeljek, 22. januarja, smo se člani Društva upokojencev Žerjavčki zbrali v društveni sobi z namenom, da prisluhnemo naši članici, gospe Zlati Rajter, ki je govorila o zdravi prehrani v tretjem življenjskem obdobju. Razveseljivo je dejstvo, da je bil prostor tako poln, da smo potrebovali dodatne sedeže. Tako zasedenost si želimo čim večkrat.

Izhodišče uvodnega izvajanja je bil program CINDI, ki je namenjen preprečevanju kroničnih bolezni in ga že nekaj let šestdeset zdravstvenih domov izvaja pod okriljem ministrstva za zdravje. Gospa Zlata je izpostavila predvsem novosti, s katerimi smo vse premalo seznanjeni. **Kot pomembno je poudarila potrebo po uživanju uravnotežene prehrane, in sicer po principu piramide. Priporočljivo je uživanje petih obrokov dnevno, in sicer največ žit in žitnih izdelkov, nadalje sadja in zelenjave, potem prevečkrat zamenjane in podcenjene stročnice, semen in oreškov, olivnega olja in oliv, sira, jogurta in drugih nemastnih mlečnih izdelkov. Nekajkrat na teden naj bodo na jedilniku ribe, perutnina, jajca in sladice, nekajkrat na mesec pa tudi rdeče meso. Predstavila nam je tudi tako imenovano zelenjavno piramido, ki nas opozarja, da je naj-**

Pogovora o zdravi prehrani sta bila deležna precejšnjega zanimanja. (foto: Zoran Rink)

bolj učinkovita sveža in fermentirana zelenjava, sledi globoko zamrznjena, potem vložena, pasterizirana in šele nazadnje konzervirana zelenjava. V nadaljevanju se je druženje spremenilo v prij-

tno izmenjavo izkušenj. O svojem, povsem drugačnem načinu prehranjevanja pa je na kratko povedal gospod **Anton Švagan**, ki je svoje bolezenske težave odpravil z uživanjem presne hrane. Več o tem nam je povedal na našem naslednjem srečanju v začetku tega meseca. Predstavil nam je svojo pot ozdravljenja z duševnim prečiščenjem in presno hrano. Kaj sploh je presna hrana? To je »živa« hrana, kakršna je v naravi, in tako naj tudi uživamo. Če pa jo že segrevamo, je ne smemo segreti nad 55 stopinj. Presna hrana v večini deluje alkalno, kar pomeni, da telo razkisa. **Če izhajamo iz reka: Lakota je najboljša začimba jedi (Servantes), poskusimo upoštevati dvanajst načel zdrave prehrane (tudi iz programa CINDI):**

jej z užitkom, jej pestro hrano, bodi telesno dejaven, ne pozabi na polnozrnatih kruh, žita, testenine, riž in krompir, dnevno uživaj sadje in zelenjavo ter čim manj maščob, segaj po manj maščobnih mlečnih izdelkih, čim manjkrat jej sladice in sladke pijače, opusti prekomerno soljenje jedi, uživaj zdravo in higiensko hrano ter pij čim manj alkohola.

Glede na zanimanje in dokaj številno udeležbo na obeh srečanjih, sprejemamo to dejstvo kot obvezo, da taka srečanja prirejamo tudi v naslednjih ponedeljkih. Predvsem pa bomo veseli, če nam boste pri vsebinskem kreiranju teh srečanj pomagali tudi vi.

Meta Železnik

Kulturno in s športnim duhom v zabavi naprej

Pa je prišel že februar s svojimi tistimi nekaj dnevi, potem bo pa tako ali tako že marec. Je pa res, da četudi je februar najkrajši mesec, je vseeno nabit z ljubeznijo, kulturo ... in končno tudi z nekaj malega snega. Z energijo nabit pa je bil zaključek Študentskega kulturnega Festivala DNK - ŠTUNF 07. Kulture je bilo v Domžalah in Kamniku ves zadnji teden januarja ogromno, obiskovalcev pa tudi kar lepo število.

Celotedenska kulturna saga se je tako v Domžalah in Kamniku končala, a le za kratek čas, saj so nas že 8. februarja čakale najrazličnejše kulturne prireditve, poleg tega se je v začetku februarja začel Mednarodni festival gorniškega filma (sicer v Cankarjevem domu v Ljubljani, nekaj projekcij in predavanj pa je bilo tudi v Domžalah), 14. februarja smo bili - kot vsako leto

na ta dan - vsi zaljubljeni in nekeje v višavah, kar smo nekateri lahko združili s smuko na Rogli, kopanjem in savno v Zrečah, pico in pijačo za borih 25 evrov za člane Študentskega kluba Domžale in 35 evrov za nečlane.

Dnevi naj bodo tudi v prihodnje športno aktivni (za enodnevna smučanja in za celotedensko smučanje v marcu v Tignesu si pogledj www.studentski-klub.com) in take naj bodo tudi noči (z nočnim sankanjem na Jezerskem v petek, 23. februarja 2007, kjer bo za jedačo in pijačo tako kot vedno poskrbljeno. Cena: člani 15, nečlani pa 23 evrov).

Seveda tudi v februarju ne bo manjkalo družabnih večerov ob taroku (1. letošnji turnir v taroku se začne 22. februarja v Agrobaru, kjer bo poskrbljeno za hrano, prvo pijačo, lepe nagrade ... za le 2 evra za člane ŠKD-ja in 4 evre za nečlane), ali ri-

tmov družabnih, skupinskih, sodobnih, modernih plesov, obiskali bomo tudi nogometne tekme v Italiji, uživali v dobrih filmih ... popusti za rekreacijo, aerobiko, fitnes, bazene, badminton ... tudi še trajajo in ostajajo!

Ob vseh dejavnostih, ki se jih boste udeležili in jih imate že načrtovane, pa ne pozabite prebrati tudi kakšne dobre knjige, obiskati kakšne zanimive predstave ali razstave, poslušati predavanja o tem in onem ... Dogaja se namreč ogromno, le malo moramo pobrskati in stopiti na ulico, v mesto. Naj bo februar kulturen, s športnim duhom v zabavi... Kar pomeni, da hranite dušice z malenkostmi, naprezajte telesa do onemoglosti (to ni še nič) in ustvarjajte trenutke, ko ste sami in s tistimi, ki jih imate radi!

Se vidimo!

Ana Strnad, Študentski klub Domžale

Jože Gliha, neumorni kolesar

Pred začetkom nove kolesarske sezone smo na pogovor povabili člana našega kolesarskega društva Felixi, ki je lansko leto s svojo nadpovprečno prizadevnostjo v republiški akciji Slovenija kolesari, dosegel prvo mesto.

Rodil se je leta 1945 in s kolesarjenjem se ukvarja že od 16. leta dalje. Razvoj tega športa spremlja že od vsega začetka, intenzivno pa od ustanovitve sekcije veteranov kolesarskega društva Grosuplje, katerega aktivni član je še danes.

Ob preselitvi v Ljubljano je prestopil v kolesarsko društvo Rog - Franek. Udeležil se je 1000 km dolge prve transverzale po Sloveniji, ki sta jo vodila Tone Fornezzi - Tof in Zvone Zanoškar.

Rad se spominja svetovnega prvenstva v Sant Johanu v Avstriji leta 1978, na katerem je v kategoriji 35 let med 120 udeleženci prikolesaril v cilj 52. Istega leta se je pridružil skupini planincev in izletnikov, ki se je iz Grosuplje kar z dvema avtobusoma

odpravila na Triglav. Naš sogovornik Jože je edini med njimi startal s kolesom, in če se sliši še tako neverjetno, je opravil vzpon na Triglav s kolesom na rami in seveda kolesaril tudi nazaj v Grosuplje.

V Kranju je leta 1978 usvojil naslov državnega prvaka v kategoriji rekreativcev.

Krona težko pričakovanega uspeha v kolesarski karieri pa je lanskoletni osebni rekord. Lahko bi rekli, da je prekosil samega sebe. V okviru akcije Kolesarske zveze Slovenije in Olimpijskega komiteja »Slovenija kolesari« je prevozil 32 maratonov, dolgih od 80 do 120 km. Doseženega uspeha se je zavedel šele, ko je v Šmarju pri Jelšah sprejel pokal, ki mu pomeni več kot vsa ostala številna zaslužena odličja. Prevoziti toliko kilometrov v enem letu, pomeni toliko in toliko vloženega truda, časa, denarja, ne nazadnje tudi nevarnosti.

Rad se spominja maratonov Ljubljana - Trst - Ljubljana in Ljubljana - Metlika - Ljubljana, in to predvsem zaradi premagane razdalje in razgibane trase.

Za največji spektakel v kolesarstvu pa navaja maraton Poli Ptuj, in to zaradi množične udeležbe (6200 kolesarjev) in zanimivega vsestranskega družabnega zaključka.

Ob zaključku pogovora je izrazil željo, da bi tudi v Trzinu organizirali kakšno odmevnejšo kolesarsko prireditev ali celo maraton. V pripravo le-te bi se z veseljem vključil tudi sam. Predlog utemljuje z ugotovitvijo, da je zaradi spremenjenih vremenskih razmer vedno manj snega in posledično temu manj možnosti za smučarje, podaljšuje pa se kolesarska sezona in s tem tudi množičnost v tem rekreativnem športu. Razmišlja tudi o akciji **S kolesom iz Trzina na Triglav in nazaj**, in to na dan brez motornih vozil.

Po reku »Vzori vlečejo« predvidevam, da bo po predstavitvi našega neobičajno vztrajnega in pogumnega sogovornika marsikateri rekreativni kolesar dobil vzpodbudo in se včlanil v naše društvo in se tudi sam preizkusil v kolesarskih podvigih.

Meta Železnik

Športne aktivnosti v naravi - orientacija, pohod, tek ... orientacijski tek

Ko opazim podoben naslov, predvsem tisti prvi del v domači revijalni in dnevni periodiki, me zmeraj potegne, da preberem članek ali ga vsaj prelistam, ne glede na to, za kateri šport ali aktivnost gre. Pri meni je na vrhu lestvice tekmovalni šport - orientacijski tek.

Ker je bilo napisanih že toliko enakih in podobnih člankov, sem se odločil napisati članek, kako sem sam spoznal tisto zadnje v naslovu - orientacijski tek. Kako je nastal in kaj je treba vedeti, pa si lahko preberete v članku, ki je bil objavljen v Poletu

28. aprila 2005 in nato tudi na portalu Gore in ljudje (http://www.gore-ljudje.net/objave_view.php?pid=3207).

Kaj je orientacijski tek?

Ko sem se pridružil Orientacijskemu klubu Trzin, in tudi prej, ko sem kdaj pa kdaj prebral kakšen članek o orientacijskem teku, sem vedno spoznaval, kako težko je napisati dober članek o orientacijskem teku in ga kot takega predstaviti drugim.

Zakaj? Če ga hočeš zares spoznati, ga lahko spoznaš le tako, da se enkrat podaš na progo in preizkusiš samega sebe. In če ti je všeč, zelo verjetno postaneš orientacijski tekač - tisti, ki se ne ukvarja samo z orientacijo, ampak s športno obliko orientacije. Ker gre za šport v naravi, bi ga rad kot takega tudi predstavil, saj sem ga spoznal po isti poti.

Ko sem bil mlajši, sem se rad zanimal za šport, geografske karte, bil sem tudi član lokalnega taborniškega roda, v šoli sem nastopal na krosih, gledal dokumentarce o naravi, občasno pa sem šel tudi na pohod in tako nekako mimogrede spoznal tudi večšino, ki se imenuje orientacija in je večšina gibanja v prostoru. Kasneje, ko sem bil že sredi študija na faksu, mi kolega na moje vprašanje omeni, da nima časa, ker gre na orientacijski tek. Polno začudenje je trajalo le nekaj dni, preden sem spoznal, da seveda naslednjič moram z njim. Ko sem spoznal še orientacijsko karto, kontrolne točke in izkusil adrenalin, ko sam tečeš skozi gozd, me je preprosto potegnilo. Zaradi različnih terenov, tehnik orientiranja, uporabe različnih veščin orientiranja pri prehodu terena s hkratnim usklajevanjem misli, branjem karte in teka, postane vsaka nova tekma nov izziv, nova preizkušnja samega sebe, pa naj gre za rekreacijskega tekača, družinski sprehod po progi ali pa za orientacista s tekmovalnimi ambicijami.

Orientacijski tek je primeren tudi za najmlajše - Florjanov sejem v Trzinu 2006

Razlikovanje med različnimi načini uporabe veščin orientiranja

Tako kot drugod po svetu, je orientacija kot večšina v Sloveniji razvita tudi v planinstvu in taborništvu. Orientacijski tek se je v državah s tradicijo gorništvu in planinstva razvil prav iz tovrstnih aktivnosti, katerim se je dodalo športno komponento (čas). Če so planinska in taborniška tekmovalna v orientaciji namenjena predvsem druženju, tekmovalju članov društev, rodov, kjer je končni rezultat odvisen še od drugih znanj, pa se je večšina orientiranja znotraj orientacijskega teka prelevila v športno disciplino z vsemi karakteristikami športne panoge, tako na mednarodnem kot nacionalnem nivoju. Skozi čas so se razlike povečevale, saj je športna panoga zahtevala vedno bolj natančne karte in pravila, da je zadostila »fair playu« in razvoju same športne panoge. Orientacijski tek je zato, za razliko od drugih oblik praktiranja veščin orientiranja, postal šport, priznan tudi s strani Olimpijskega komiteja Slovenije, na katerih tekmovaljih je možno dosegati status kategoriziranega športnika in se na podlagi uvrstitev potegovati tudi za udeležbo na mednarodnih tekmovaljih, kot so svetovna in evropska prvenstva in tekmovalja za svetovni pokal. Kdor se odloči za športno obliko, kmalu spozna tudi druge razlike, ki so vidne v opremljenosti, znanju, organizaciji tekmovalja itd., vendar pa to sploh ni bistveno, saj je tisti del, ki zares naredi orientacijski tek

vznemirljiv, skrit očem. Skrit očem zato, ker se dogaja v glavi in ga lahko izkusi le vsak sam, če nastopi na tekmi. Znanje o orientaciji, ki ga nekdo ima, je vsakemu tekmovalcu le v pomoč, ko je na tekmi potrebno uskladiti misli z branjem karte in hitrostjo teka po neznanem terenu. Na koncu je rezultat odvisen le od časa, in si najboljši seveda želijo premagati progoco hitreje, saj nekateri hitreje tečejo, drugi pa se hitreje znajdejo v prostoru in je zato ta usklajenost vedno ključna za uspeh na tekmi v orientacijskem teku.

Ta občutek, ki ga doživi tekmovalca, je za orientacijski tek res edinstven, saj s hitrostjo teka tudi še tako dobro obvladovanje veščin orientiranja postane vedno težje in odločitev, katero poti izbrati ali kateri greben prečkati, ni več le navadna in preprosta naloga. Ko pa dodamo še teren z veliko detajli, se ta občutek še poveča in orientacista dejansko ostane sam z naravo in svojimi sposobnostmi orientiranja. Seveda je tekmovalna oblika orientacijskega teka najzahtevnejša, vendar pa obstajajo na tekmovalnih v Sloveniji tudi proge za najmlajše, začetnike in rekreativne tekmovalce, ki ravno tako uživajo v športu v naravi, ki je za nekoga bolj tek, za nekoga bolj orientiranje, za večino pa orientacijski tek. Zame je to postala že zgolj beseda, ki pomeni šport, nekako tako, kot ko mi nekdo omeni košarko in prvo pomislim na šport in ne na koš, žogo, parket ... Ker se dogaja v naravi, marsikdo misli, da gre bolj za pustolovščino, avanturistično tekmovalje, ampak to je šport v pravem pomenu besede, ki je v skandinavski državi in drugod po Evropi postal eden izmed najbolj popularnih športov v naravi.

Orientacijski tek ima še eno dobro lastnost. Je okolju prijazna športna panoga, saj za izvedbo tekmovalja ne potrebuje infrastrukture v naravi, ampak je že sama narava ta športni poligon, ki po končanem tekmovalju spet zaživi v vsej svoji prvobitnosti. Visoka stopnja zavedanja in pomena ohranjanja narave je med orientacisti na zelo visokem nivoju in to je tudi lastnost, ki nas druži z ostalimi, ki uživajo v naravi in njenih lepotah.

Narava zna biti zanimiva, tudi ko je dež, noč, piha veter ali se prebujajo pomladi; orientacisti jo radi spoznavamo tako ali drugače. Če si bo kdo od bralcev zaželel športno obliko, naj se nam pridruži in se preizkusi, saj vsak, ki postane orientacista, spozna magičnost besed: »Why just run? Orienteering is more fun« - »Zakaj le teči? Orientacija je bolj zabavna.«

Samo Kofol

Mediacija - učenci zmorejo in hočejo sami reševati spore

Mediacija je nov način mirnega reševanja sporov. V zadnjih letih se je uveljavila po svetu predvsem na področju prava, vedno bolj pa se širi tudi na druga področja. Ena izmed oblik je tako tudi vrstniška mediacija, ki se izvaja v šolskem prostoru. Izhodišče je, da so že osnovnošolski učenci sposobni reševati svoje spore in učinkovito posredovati pri sporih drugih učencev. Gre za zelo pomemben vidik učenja za življenje, ki ima premalo prostora v obstoječem kurikulumu. Za to pa je potreben nov pristop in več časa ter dodatno usposabljanje učencev s strani usposobljenih trenerjev.

Vrstniški posredovalci so učenci, ki so se v posebnih tečajih naučili vzpostavljati pogovor med sprtimi učenci ali skupinami, ki iščejo rešitev. Njihov namen je, da obema sprtima stranema omogočijo boljše komunikacijo in razumevanje. To velikokrat privede do obojestransko zadovoljive rešitve konflikta. Učenci, ki se še mladi naučijo spretnosti obvladovanja konfliktov, si s tem pridobijo dragocene veščine, ki jih bodo lahko uporabljali vse življenje.

Učenci so velikokrat jezni v medsebojnih odnosih in sami ne zmorejo reševati konfliktov. Večkrat se spreta dva najboljša prijatelja in eden od njiju odklanja pogovor z drugim. Na srečo pa lahko običajno rešimo konflikte s primernimi spretnostmi obvladovanja komunikacijskih veščin (kot so aktivno poslušanje, spoštljivo komuniciranje, empatija, razumevanje bistva, zavzemanje stališč ...). Pri reševanju konfliktov jim lahko pomagajo posebej usposobljeni učenci - vrstniški posredovalci.

Tudi v osnovni šoli Trzin smo s šolskim letom 2006/2007 pričeli s projektom Vrstniška mediacija. Po predhodni raziskavi o primernih učencih in učenkah za usposabljanje za vrstniško mediacijo smo med učenci 5., 7. in 8. razreda oblikovali skupino 15 učencev in učenk, ki so se na tri-dnevnem taboru usposabljali za izvajanje vrstniške mediacije.

Na taboru smo dajali poudarek naslednjim vsebinam:

- uvod v vrstniško mediacijo
- konflikt
- pravila vrstniške mediacije
- koraki vrstniške mediacije
- ključni vrstniške mediacije
- komunikacija
- vodenje vrstniške mediacije

Delo je potekalo v obliki predavanj in delavnic v dopoldanskem in popoldanskem času.

Za namen tabora sva mentorici izdelali delovni zvezek, katerega vsebine smo na taboru v celoti predelali. Predavanja in delavnice sva vodili mentorici programa, v času odmorov pa sva s pomočjo spremljevalke (absolventke socialne pedagogike) skrbeli za skupinsko dinamiko z dodatnimi socialnimi igrami.

Tabor je v celoti dobro uspel, učenci so bili delovni in zelo motivirani. Vsi bi želeli z usposabljanjem nadaljevati in izvajati vrstniško mediacijo na šoli. Učenci so se pre-

ko usposabljanja naučili novih poti reševanja konfliktov, pridobili komunikacijske veščine in dobili izkušnjo, da so sami kos problemom, s katerim se srečujejo. Za šolsko klimo pa to posredno pomeni večjo učinkovitost pri reševanju sporov med vrstniki in spodbujanje konstruktivne komunikacije, kar predstavlja pomembno preventivno dejavnost pri preprečevanju nasilja na šoli. Učenci - mediatorji so predstavili mediacijo v 3., 4./8, 4./9 in 5. razredu na razrednih urah. Na šoli imamo mediatorski kotiček, ki je odprt v glavnem odmoru in v katerem lahko učenci dobijo še več informacij o mediaciji. Sprta učenca se lahko sama prijavi za mediacijo v mediatorskem kotičku ali pa jih na mediacijo usmeri učitelj oziroma razrednik.

Projekt Vrstniška mediacija je del programa za delo z nadarjenimi učenci. S poudarkom na spodbujanju kreativnosti na čustvenem in socialnem področju predstavlja ta program obogatitev dela z nadarjenimi učenci na naši šoli.

Besedilo in foto:

Ksenija Rojs Viskovič in Saša Poljak

Kaj o mediaciji menijo trzinski osnovnošolci?

Največ o tem, kaj mediacija je, povedo izjave udeležencev tabora:

»Naučila sem se nekaj, o čemer prej nisem imela pojma ...«

»Naučil sem se, da ima vsaka zgodba dve plati.«

»Naučila sem se veliko novega, in mediacijo si zdaj predstavljam čisto drugače.

Bilo je super.«

»Sedaj vem, da je v konfliktu najboljša skupna rešitev.«

»Zdaj vem, da lahko ljudem pomagam na več različnih načinov.«

»Ugotovila sem, da je kot mediator težko biti nepokroviteljski.«

»Zdaj vem veliko stvari, ki mi bodo pozneje v življenju koristile.«

*Shanford:
V ljubezni je mogoče
marsikaj oprostiti,
ne pa tudi pozabiti.*

V prihodnjih letih se bodo posvečali predvsem krepitvi mladih članov

Strelsko društvo ima v Trzinu dolgoletno in uspešno tradicijo. Skozi vsa leta svojega obstoja beleži izredne uspehe, o katerih pa krajani vedo zelo malo. »Naše društvo je res med tistimi z najdaljšo tradicijo. Starejše je le še prostovoljno gasilsko društvo Trzin, ki je lansko leto praznovalo svojo stoto obletnico. Začetki strelskega športa segajo že v leto 1933, ko so ustanovili strelsko družino in pridobili najosnovnejše pogoje za delovanje - strelišče in shrambo za pripomočke. Od takrat pa do danes je družina in kasneje društvo doživljala vzpone in padce, bila so vmes obdobja, ko je aktivnost popolnoma zamrla, pa spet čas, ko so doživljali izredne uspehe,« pravi Damijan Klopčič, predsednik Strelskega društva Trzin.

Katera leta so bila najpomembnejša za razvoj trzinskega strelstva?

Prvi večji dosežek je bil leta 1983, ko so pionirke in pionirji na tekmovanju v Beogradu dosegli 5. mesto v ekipni konkurenci. Leta 1985 sta se dva naša člana uvrstila v reprezentanco Slovenije in nastopila na tekmovanju treh dežel Alpe-Adria. Odmeven je bil tudi uspeh Boštjana Kralja, ki je leta 1989 postal mladinski prvak Jugoslavije. Izvrstni so bili tudi člani, med katerimi moram izpostaviti Andreja Perneta, ki ni le zmagoval, temveč je podiral tudi rekorde. Veliko zaslug za razvoj trzinskega strelstva ima tudi Franc Brečko, tudi rekorder v streljanju z vojaško puško in večletni predsednik društva.

Katero leto pa je po vašem mnenju prelošno?

Zagotovo leto 1986, ko je naše društvo začelo delovati tudi na področju organizacije tekmovanj. Tega leta je Strelska zveza Slovenije našemu društvu zaupala organizacijo enega največjih strelskih do-

godkov tistega časa, in sicer prestižni finale za Zlato puščico Franca Planinca. Naloga je bila odlično opravljena in že čez dve leti smo bili zadolženi za organizacijo prvenstva Slovenije v streljanju z zračnim orožjem. V ilustracijo in za lažje razumevanje - udeležilo se ga je 574 strelcev v 120 ekipah.

Da so to najboljša leta trzinskega strelstva, dokazuje že sam pogled na množico pokalov v nadvse skromnem predprostoru vašega društva, ki potrjuje, da ste člani vsa leta delovanja nizali uspeh za uspehom.

Res je. Povedati moram, da so bila to leta, zaradi katerih delamo še danes. Sam sem član društva že od leta 1980. Začel sem kot pionir in tekmovalc, zdaj pa tako kot vrsta drugih naših prizadevnih članov nadaljujem tradicijo dobre organizacije tekmovanj. Leta 1991 sem na pobudo takratnega predsednika prevzel nalogo tehničnega predsednika in s tem odgovornost za celotno koordinacijo in organizacijo tako treningov in tekmovanj kot tudi nabavo opreme in streliva. To nalogo sem opravljal osem let, od takrat dalje pa odgovorno nadaljujem svoje delo kot predsednik društva.

Katera težava trenutno najbolj pesti vaše društvo?

Zagotovo so to prostorski pogoji. Obljube po novi lokaciji segajo že v leto 2000, a žal še vedno niso uresničene. V igri so bile tri primerne lokacije: športno-rekreativni center, zaklonišče v šoli in rekonstrukcija obstoječega strelišča. Veliko besed je bilo izrečenih, predstavljenih veliko utemeljitev za in proti za vsako od treh možnih lokacij, a kljub vsemu sredstva za razrešitev tega problema še do danes niso zagotovljena v občinskem proračunu. Napredek je le ta, da je obči-

na izdala soglasje, da se obstoječe zaklonišče v šoli lahko uporablja tudi kot namenski prostor za potrebe društva. Pričakujem, da se bodo vsa potrebna dela za ureditev dodatnih strelnih stez pričela še letos.

Kot predsednik imate gotovo natančno izdelano vizijo nadaljnega razvoja društva in seveda strelskega športa v naši občini?

V zadnjem obdobju opažamo upad števila mlajših strelcev, zato bomo naša prizadevanja usmerili prav na področje pridobivanja mladih članov, saj je bilo naše društvo znano prav po uspešnem delu z mladimi. Radi bi vzgojili novo generacijo. Sam sem z dolgoletno aktivnostjo pridobil številne strokovne, organizacijske in življenjske izkušnje, ki bi jih rad prenesel na mlajše. Moja tiha želja pa je vzgojiti morda tudi kakšnega vrhunškega tekmovalca.

Omenili ste željo po vključevanju mladih. Ali gre za kakšno starostno omejitve?

Seveda! V naše vrste se lahko vključijo dečki in deklice po končanem 4. razredu osnovne šole. Delo z njimi je zaradi rasti zelo specifično in zahteva visoko stopnjo obojestranske odgovornosti tako trenerja kot strelca. Poudariti moram, da mladi strelci do 15. leta streljajo izključno z nalonom.

Iz vsega povedanega vas zaznavam kot zelo odgovornega, doslednega, odločnega, zanesljivega strelskega »zanesenjaka«. Takega, kot ga poznajo nekdanji, spoznali pa ga bodo tudi bodoči trzinski strelci.

Za konec pa naj izpostavim še eno vaših izjemnih vrlin - SKROMNOST!

Meta Železnik

Zanimanje za mednarodno strelsko tekmovanje je vsako leto večje

VTrzinu je tudi letos potekalo vsakoletno mednarodno tekmovanje za Skirco Borisa Paternosta v streljanju z zračnim orožjem. Tekmovanje je bilo organizirano v teniškem šotoru TAUBI centra, kjer smo že drugič zapored postavili največje montažno strelišče v Sloveniji, in sicer 56 strelskih mest, opremljenih z elektrons-

skimi tarčami. Za nagradni sklad 2.200 evrov se je potegovalo 221 strelcev iz Slovenije, Hrvaške, Madžarske, Italije ter Bosne in Hercegovine, že drugič zapored pa je mesto glavnega sponzorja tekmovanja prevzelo podjetje BMW Avto Aktiv, kateremu gre poleg Občine Trzin posebna zahvala.

Zanimanje za nastop v Trzinu je iz leta v leto večje, saj smo morali tudi letos zavrniti približno dvajset tekmovalcev, ki so se želeli prijaviti, a so bila žal vsa strelska mesta zasedena. Zato že pripravljamo nov sistem dvodnevnega tekmovanja z večjim nagradnim skladom, kar bo brez sponzorskih sredstev lokalnih podjetij zelo težko →

Utrinek z letošnjega strelskega tekmovanja v Trzinu

doseči. V želji po večjem nagradnem skladu za disciplino moških s puško se je letos kot sponzor posamične discipline predstavil **Gorazd Završnik, lastnik Pekos Puba**. Vsekakor lahko organizator ob takšnem

načinu sponzoriranja privabi še boljše strelce iz sosednjih držav, morda celo Rusije, s katerimi se dogovarjamo preko rednega udeleženca našega tekmovanja Rajmonda Debevca.

Trenutno je naše tekmovanje tudi po kategorizaciji postalo drugo največje tekmovanje v državi, vsekakor pa tekmovanje z največjo udeležbo, kar nam je lahko v velik ponos. Žal pa je vse povezano s finančnimi sredstvi, namenjenimi za tekmovanje, brez katerih pač ne gre, zato bo v prihodnje potrebno iskati še večjo pomoč pri lokalnih podjetjih. Strelsko društvo Trzin je s svojim proračunom doseglo maksimum, vse, kar bomo želeli izboljšati oziroma širiti, nam bo uspelo le ob dodatnih sponzorskih sredstvih.

Vsakoletna vidnejša imena ponavadi postrežejo tudi z novimi rekordi tekmovanja, in tako je bilo letos zabeleženih šest novih rekordov, ki so jih v glavnem dosegali strelci iz Hrvaške. Za konec še nekaj rezultatov: Člani puška - 1. Marin Šebalj (HRV), 2. Nedžad Fazlija (BiH), 3. Robert Markoja (SLO). Članice puška - 1. Snježana Pejčić (HRV), 2. Suzana Cimbal Špirelja (HRV), 3. Jelica Majstorovič (SLO). Člani pištola: 1. Simon Bučan (SLO), 2. Simon Simonič (SLO), 3. Boštjan Simonič (SLO). Članice pištola - 1. Vlatka Pervan (HRV), 2. Kristina Vrbek (HRV), 3. Irena Toroš (SLO).

Besedilo in foto:
Damijan Klopčič

Na kratko iz Planinskega društva Onger Trzin

Kar nekaj časa se nismo oglasili - zato tokrat sledi nekoliko več informacij o tem, kaj vse smo in bomo počeli.

- V tem šolskem letu v okviru Mladinskega odseka redno delujejo tri **planinske skupine**: planinski skupini Bibe (1. triada OŠ) in Gamsi (2. triada OŠ) se sestajata pod vodstvom Irene in Emila vsako sredo v OŠ Trzin, Nore krave se pod vodstvom Boštjana zberejo vsak petek v planinski hišici, Tomaž pa svoje planinsko znanje prenaša na otroke in sodelavce v vrtcu Jelka.
- Tudi letos so se mladi planinci udeležili tekmovanja Mladina in gore. Skupina Nore krave je na regijskem tekmovanju v Žireh zmagala, na državnem tekmovanju v Mežici pa so za las zgrešili finale, kar jih je potem malce jezilo, saj so na tribunah kar nestrpno sedeli, ko so ugotovili, da znajo odgovore na večino vprašanj v finalu. Domov so se vrnili z 9. mestom v žepu in nekaj praktičnimi nagradami v nahrbtniku.
- **Športno plezanje** je v našem PD nova dejavnost. Za plezalce osnovnošolce letos skrbi Rajko, po plezalni steni v OŠ Trzin pa se vzpenjajo vsak ponedeljek. Z obiskom in delom mladih plezalcev je Rajko zadovoljen; nekateri so pri plezanju

že precej napredovali. Društvo je obenem naredilo že prve korake k formalni ustanovitvi športno-plezalnega odseka.

- **Vodstvo MO** je ob odstopu načelnika kot vršilka dolžnosti za eno leto prevzela Urša Košir. Mladi to leto niso imeli svojega občnega zbora; drugače pa v MO vse poteka po ustaljenem redu.
- **Občni zbor PD** je brez posebnih pretresov minil že decembra, v PD pa se bodo počasi pričele priprave na 25-letnico društva, ki bo naslednje leto.
- **Izleti** nam gredo, ker so vezani na vreme in ostale obveznosti vodnikov, včasih boljše, drugič slabše od rok oziroma nog. V soorganizaciji z DPM smo uspešno izpeljali vzpon na Sv. Ano, uspel je tudi obisk Lubnika, Kamniškega starega gradu in pohod na Blegoš, januarsko »lunanje« nam je spet preprečila oblačnost, obisk Tamarja pa virusi, ki so napadli vodjo izleta. Tako da na več izletniške sreče upamo v naslednjih mesecih.
- Začenjamo s **pripravami na IZI 2007**; gre za izmenjavo idej za delo z mladimi planinci v okviru Kamniško-bistriškega MDO. Lani smo izmenjavo izvedli prvič, letos pa upamo na uspešno nadaljevanje.
- Pripravljamo se tudi na **21. mladinski planinski tabor**; analizo prejšnjega smo

že uspešno izpeljali. V tem mesecu nas čaka izbira prostora za letošnji tabor, datum pa je že določen; če ne pride kaj posebnega vmes, bomo pod gorami in v gorah uživali **od 21. do 29. julija**.

- Vsak ponedeljek v poznih večernih urah še vedno poteka **rekreacija** za člane PD v telovadnici OŠ Trzin. Člani, vabljeni. Na parketu (ups, linoleju) je še nekaj prostora.
- Vsi, ki še niste poravnali letošnje **članarine**, jo lahko poravnate v papirnici Čačka.
- Za konec: Še slabo leto je do **volilnega občnega zbora društva**. Če čitate z društvom, če želite prispevati svoj delež k razvoju planinstva v kraju, ste toplo vabljeni v našo sredino.
- Če želite zvedeti še kaj več o aktualnih dogajanjih v društvu, ste toplo vabljeni na naš »virtualni košček sveta«, ki domuje na spletnem naslovu <http://onger.org/>.

Irena Mučibabić

www.onger.org
dnevno sveže
planinske novice

Vabilo na čaj ob petih

Za letošnjo dokaj neobičajno zimo in za čas, ko se veliko ljudi lotepa prehladov, bojuje s premagovanjem viroze in živi v upanju, da ga ne bi obiskala še neprijazna gripa, je pogovor o čaju nadvse prijazna tema.

In prav o čaju sem se povsem nepričakovano zapletla v pogovor z gospo **Lidijo Babnik** in ugotovila, da zelo veliko ve o čaju in da se s spoznavanjem vrst čajev, pridobivanjem le - teh in samo kulturo pitja čaja ukvarja že od leta 1998. Ob moji pripombi, da sem sama velika ljubiteljica čajev, ki jih pripravljam iz zdravilnih rastlin in tudi sama nabiram, me je hitro popravila, da so to napitki in ne čaji. Rastlina, iz katere se pridobiva čaj, je čajevec v obliki grma ali drevesa. Iz nje pridobivajo tri vrste čaja: zelenega, rdečega in črnega. Trgajo se mladi svetlo zeleni vršički, ker če so listi temno zeleni, grenijo in niso dobri. Od nadaljnje obdelave je odvisno, katere vrste čaja želijo pridobiti. Na vprašanje, kako običajni ljubitelj razlikuje vrste čaja, je povedala, da po okusu, aromi in sami kvaliteti. **Zeleni so nežni in nekoliko trpki. Črni čaji so močni z veliko količino kofeina, zato se jim za ublažitev pogosto dodaja mleko. Rdeči čaji so redki zaradi svojevrstnosti okusa in zato manj priljubljeni med ljudmi.**

S ponosom je povedala, da v njihovem lokalu - Barci - lahko postrežejo s kar 44 različicami pravega čaja in z enim izmed njih sem bila postrežena tudi sama. Sem ljubiteljica pravega čaja, na pravem mestu in pravilno postreženega. Na belem keramičnem pladnju z rdečim podstavkom v obliki cveta, črnim glinenim dvolednim čajnikom, cedilno prijemalko za čaj, poleg pa serviran rjava sladkor v kockah in originalno zaviti polnozrnat biskvitni keks, sem bila postrežena z zelenim čajem jasmín.

Vse občanke ste na predvečer dneva žena (7. marca) ob 17. uri vabljene v Barco na predstavitev čajev.

Sogovornica je povedala, da iz dneva v dan več gostov prihaja prav na čaj, ki ga v mirnem kotičku počasi in z užitkom pijejo, ob tem pa v miru prebirajo časopis. Preden sva se razšli, sva se dogovorili za praktično izvedbo čajanke, to je za predstavitev čajev in njihove pravilne priprave. To bo že kar prihodnji mesec v počastitev dneva žena. **Današnja najava velja že kot »vabilo na čaj ob petih«, in sicer 7. marca 2007 ob 17. uri.** Namenjeno je vsem občankam, ljubiteljicam pitja pravega čaja in seveda njihovim partnerjem.

Meta Železnik, foto: Zoran Rink

Božično - novoletni koncert v farni cerkvi sv. Florijana v Trzinu

Vnedeljo, 21. januarja, smo v trzinski farni cerkvi (v žal pre-majhnem številu) doživeli Božično-novoletni koncert, ki ga je pripravila župnija Trzin. V nagovoru obiskovalcev je gospod **Franci Kurent**, ki je program tudi povezoval, predstavil nastopajoče: mešani pevski zbor Svoboda Mengeš z zborovodkinjo **Nano Weber**, solistko na citrah **Katjo Skok** in domača cerkvena zbor - otroškega z zborovodkinjo **Melito Novak** in mešanega z zborovodjem **Francijem Bankom** ter spremljajoče instrumentaliste **Polono Černe** na klaviaturi, **Sebastjana Boštjančiča** in **Janija Pera** na tolkalih ter **Saša Kozlevčarja** na orglicah.

Na tenorski rog, ki ga igra tudi v Mengeški godbi, je **Franci Banko** najprej zaigral Božično uspavanko **Johannesa Brahmsa**. Sledil je nastop mešanega pevskega zbora **Svoboda Mengeš**, ki deluje že petintrideseto leto in izvaja skladbe različnih žanrov ob raznih kulturnih priložnostih v domačem kraju in drugod ter se redno udeležuje revij pevskih zborov. Zapeli so osem pesmi, med njimi tudi »Ne skrbimo, bodimo srečni - dnevu je dovolj lastna teža« (Don't Worry, Be Happy), v kateri smo sodelovali tudi poslušalci. Otroški pevski zbor župnije Trzin je ob spremljavi **Francija Banka** zapel pet božičnih pesmi. Pesem »Noč se spušča v Betlehem«, na besedilo nekdanjega mengeškega župnika **Francija Juvana**, je otroškemu zboru ena najljubših. Mlada citrarka **Katja Skok** iz **Loke** se je predstavila z dvema skladbama v priredbi **Tomaža Plahutnika**. Pet prelepih božičnih pesmi si je za nastop izbral Mešani cerkveni zbor Trzin, med njimi nepogrešljivo »Polnočni zvon, zapoj, zapoj, Gospod se je rodil nocoj...«.

Za zaključek so nastopajoči družno s poslušalci zapeli pesem **Franza Gruberja** »Sveta noč« in si voščili, naj v novem letu odpremo srca majhnim in velikim rečem, ki jih ponuja življenje. **Franci Kurent** se je zahvalil vsem nastopajočim, župniku **Pavletu Krtu** za povabilo v trzinsko cerkev, vsestranskemu ter neumornemu **Franciju Banku** pa izrazil željo, da božično - novoletni koncerti postanejo tradicionalni. Organizatorji so v učilnici župnišča za nastopajoče pripravili pogostitev in se jim za sodelovanje zahvalili s šopki cvetja.

In mnenje poslušalcev? Res škoda, da ni več takih kulturnih prireditvev v naši farni cerkvi, ki jo prav rad ponudi in odpre naš gospod župnik **Pavle Krt**.

Jožica Valenčak foto: Olga Pavlin

Panta rei

Urednik mi je položil na srce, naj bodo v mojih zgodbah tudi praktični nasveti, te imajo namreč ljudje najraje. Toda praktični nasveti pogosto obvisijo v zraku, kakor hiše brez temeljev. In kakor nikomur ne pade na pamet, da bi poskusil zgraditi hišo brez temeljev, je po drugi strani mnogo ljudi prepričanih, da jim praktično znanje popolnoma zadošča, temeljna znanja, ki jim nekateri zaničljivo rečejo tudi teorija, pa se jim zdijo kot nepotrebno breme, ki jih le ovira na poti k uspehu.

Toplota in temperatura sta vtanki v prav vse življenje okrog nas, pogosto nas tepeta tudi po žepu, za kar smo ljudje še posebej občutljivi. Zato je razumljivo, da so praktični nasveti o njih zelo zaželeni, toda pogosto napačno razumljeni in uporabljeni. Ljudje so namreč s toploto po večini skregani, največkrat zato, ker se jim zdi področje težko razumljivo. Z nizom prispevkov bom zato poskusil zgraditi zgodbo o toploti in temperaturi od temeljev do smrečice. Ne ustrašite se, obljubim, da ne bom napisal niti ene formule, razlago pa bom popestril z množico praktičnih zgledov. Na koncu boste videli, da vse skupaj sploh ni tako zelo zapleteno, kot se vam je zdelo v šoli, mnoge stvari okrog sebe s praktičnimi nasveti vred pa boste videli v drugi luči kot doslej.

Zgodba o toploti se začne z energijo. Pojem je znan vsem, vendar je pogosto zlorabljen, pa tudi v prisposodobah rad nastopa. Ne bom torej govoril o energiji, človeku prijaznih ali sovražnih sevanj kristalov in tudi o življenjski energiji ne, ne pozitivni in ne negativni. Vse te energije so iz onega sveta, s katerim nas povezuje vera in ne znanje, **energija iz našega sveta v osnovnem pomenu pa je vloženo ali shranjeno delo**. Seveda je tudi delo čisto natančno določen pojem, toda za ta zapis bo zadoščalo, če si ga predstavljate kot fizično delo. Ko dvignem kamen na mizo, sem opravil delo, hkrati pa se je to delo kot energija shranilo v dvignjenem kamnu. Kamen lahko to shranjeno delo povrne, ko pade z mize na tla. Vendar se vsako delo ne shrani tako, da ga lahko dobimo povrnjenega. Če recimo kolesarim po ravnem, dobim povrnjen le majhen del vložene dela, ta del me bo pripeljal do cilja, čeprav bom že malo pred njim nehal poganjati pedala. Če pa kolesarim v hrib, kar je precej bolj naporno kot kolesarjenje po ravnem, bom dodatno delo dobil povrnjeno, ko se bom brez truda odpeljal po hribu navzdol.

Energija se pojavlja v različnih oblikah. Najbližji človeški izkušnji sta dve obliki mehanske energije, potencialna in gibalna. Potencialno energijo ima snov, ki je dvignjena, gibalno pa gibajoča se snov. Sizif vali skalo v hrib in s tem svoje delo shrani v potencialno energijo skale, toda na vrhu mu skala ve-

dno znova uide in njena potencialna energija se postopno spreminja v gibalno energijo valeče se skale. V resnici je pri tem udeležena še vrtilna energija, toda ta podrobnost za razumevanja ni bistvena. V smodniku ali premožu ali akumulatorju je shranjena kemična energija, večino strojev pa danes poganja električna energija. Tudi snov je energija »sama po sebi«, saj je nemški fizik Albert Einstein (1879-1955) ugotovil, da je snov pravzaprav zgoščena energija. Ena izmed oblik energije je tudi toplota. In energija se nahaja tudi v vsakem valovanju.

Gotovo ste opazili, da se v dosedanem pripovedovanju nikakor nisem mogel izogniti ključni lastnosti energije, da se namreč neprestano spreminja iz ene oblike v drugo. Praprot shrani energijo sončnih žarkov, se nato spremeni v premog in na koncu v kurišču lokomotive odda svojo energijo parnemu stroju in popelje vlak iz Ljubljane v Trst. Energija vode ali premoga ali atoma se v elektrarni pretvarja v električno energijo, ki poganja stroje ali pa se v mikrovalovni pečici pretvori v energijo elektromagnetnega valovanja, ki pri pretvarjanju v toploto mimgrede še speče piščanca. Letalo prebije zvočni zid in pri tem nastali zvočni val razbije šipe na oknih. **Vse, kar se dogaja okrog nas in v nas, ni nič drugega kot eno samo nenehno spreminjanje energije iz ene oblike v drugo**. In vsako delo je pri tem pretvarjanju zgolj vmesna postaja, na kateri se za minljiv trenutek pomudi energija, ko prehaja iz ene oblike v drugo. Skoraj vedno se pri pretvarjanju del energije spremeni v toploto, vse te toplote pa se potem ne da več spremeniti nazaj v delo. Toplota je torej nekakšna provizija, ki jo pogosto pri menjavi ene energije v drugo zaračuna narava.

O tem pretvarjanju govori zakon o ohranitvi energije, najbrž najvažnejši izmed vseh naravnih zakonov. Ta pravi, da energije ne moremo ne ustvariti ne uničiti, da se zgolj spreminja iz ene oblike v drugo. Panta rei, vse teče, vse se spreminja, kakor je učil že grški filozof Heraklit (550 - 480 pnš.). Seveda v njegovih časih še niso poznali energije, ta je izum devetnajstega stoletja, toda težko bi

bolje kot s tema besedama opisal energijski zakon in svet okrog nas. Na začetku je bila torej energija in vso svojo energijo je imelo vesolje kot popotnico že na samem začetku. In od takrat naprej gospodari z njo, kakor ve in zna!

Večina energije na Zemlji izvira iz Sonca, ki z zlivanjem vodikovih jeder v helijeva pretvarja svojo maso v energijo, to pa razsipa v vse smeri v obliki elektromagnetnih valov najrazličnejših valovnih dolžin, največji del v obliki vidne svetlobe. Sonce vsak dan v svetlobo spremeni 350 milijard ton (!) mase, od tega pripade Zemlji 170 ton, Sloveniji pa nekaj kilogramov. Za primerjavo, jedrska elektrarna v Krškem pretvori v električno energijo vsak dan nekaj gramov snovi. Neposredno od Sonca dobiva torej Slovenija tisočkrat več energije kot iz vseh svojih elektrarn skupaj. In naj vas ne skrbi, da se bo Sonce izrabilo, v vsej svoji pet milijard let dolgi zgodovini je porabilo le nekaj desetink promila svoje mase. Torej le neznansko majhen delček Sončeve energije posredno ali neposredno poganja skoraj vse dogajanje na Zemlji, od vremena do rek, od rastlin do živali. In le nezaten del tega delčka se je shranil v obliki fosilnih goriv in že nekaj stoletij poganja skoraj vso človeško dejavnost! Toda kakorkoli je delež Sončeve energije v Zemljini energijski bilanci velik, pa le ni edini. Razpad atomov v človekovih reaktorjih sem že omenil, poganja pa predvsem elektrarne in podmornice. Naravni reaktor neprimerljivo večjih razsežnosti v Zemljini srediči pa žene kontinente na njihovem sprehajanju po zemeljski obli in greje ognjenike in termalne vrelece in podira hiše in premika gore ob potresih. Energija Zemljinega vrtenja pa poganja plimo in oseko, pri čemer se hitrost vrtenja počasi zmanjšuje. Manjšala se bo tako dolgo, dokler ne bo Zemlja kazala Soncu vedno eno in isto stran, podobno kot jo že sedaj kaže Luna Zemlji, takrat pa tudi plime in oseke ne bo več, pa tudi ljudi ne!

Drago Kostevc,
drago.kostevc@siol.net

Zahvala

Dovolite mi, da se vam zahvalim za vso vedrino in prijetne dneve bivanja moje matere Terezije Harter med vami. S prijetnim sprejemom in vašo skupino ste ji omogočili, da je svoja zadnja leta preživela kvalitetno, prijetno in zadovoljno. Ob vaši pomoči je mnogo lažje prebrodila zamenjavo okolja in preselitev v Trzin.

Nič kolikokrat mi je zaupala, kako vesela in prijetna družba ste ji ter da se počuti med vami kakor med starimi prijateljicami. Tudi v času bivanja v domu in še posebej v času, ko ji je bolezen onemogočila druženje z vami, je bila zelo vesela vsakega vašega obiska in pozornosti. Zahvalil bi se vam rad tudi za vsa izrečena iskrena sožalja, izrečene poslovilne besede in prebrano pesem v njen spomin.

Tudi v bodoče vam želim obilo uspešnega druženja in zadovoljnih članic vaše skupine.

Z iskrenim spoštovanjem, Silvo Harter

Draga Ivanka!

V medgeneracijsko skupino Naše vezi si prišla v začetku leta 2003; vedno lepo urejena, nežna, drobna in lahkotna kot jesenski vetrček. Rojena si bila v jeseni pred 92 leti v Sevški dolini. Pot te je vodila tudi mimo Trzina in tukaj si se ustavila za kar nekaj časa. S svojim možem, ki je umrl pred osmimi leti, sta vzgojila tri otroke in dobila vnuke in pravnuke. Zelo si bila ponosna nanje. Vedno si jih omenjala na naših srečanjih. Bila si najstarejša v naši skupini, vendar zelo mladostna in vedno v koraku s časom. Med prvimi si imela mobilni telefon, s katerim smo poglabljale naše vezi. V dveh letih v skupini smo veliko prepotovale. Kako si se vedno veselila izletov. Me, članice Naših vezi, smo se pa vedno veselile obiskov pri tvoji prijateljici, ki nam je postregla s toplo špehovko in kozarčkom vina. Potem smo obujale spomine in se pogovarjale in pogovarjale...

V začetku lanskega leta si zbolela za pljučnico. Zdravje se ti je slabšalo, in nisi mogla biti več sama. Iz svoje hiške si se preselila k sinu. Tvoja udeležba na srečanjih je bila vedno redkejša. Zjutraj je bilo treba vzeti toliko zdravil in po zajtrku si se morala malo odpočiti, da si prišla k sebi. Včasih si zbrala moči in si le prišla, in zelo smo te bile vesele. Pred novim letom si dobila iz Doma počitka Mengeš vabilo, da imajo zate pristo mesto. To je bila zelo težka odločitev.

»Zdaj je prosto, če ne grem in če zbolim, kdo bo skrbel za me?« si rekla. Ivanka, bila si pogumna, in si se odločila.

Udeležila si se prednovoletnega srečanja v Kulturnem domu v Trzinu in v sredo 20. decembra 2006 odšla v Mengeš. Od tam nas nisi več poklicala. Rekla si, da si zadovoljna, da se pa še čisto ne znajdeš. V torek smo te obiskale. Vesela si bila našega obiska. Rekla si, da si malo prehlajena. Nič ni kazalo, da se ne boš več zbudila... V sredo smo onemele ob novici, da si za vedno zaspala.

Draga Ivanka, pogrešale te bomo in tvoje klice, s katerimi smo se tolažile in veselile.

Naše vezi in Trzinski izvir

Zahvala

V sredinem jutru 10. januarja je v triindevetdesetem letu mirno zaspala naša draga mama, babica, prababica in tašča.

IVANKA PIRNAT

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče, ter vsem ostalim, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo Jožici Trstenjak za poslovilne besede in gasilcem PGD Trzin. Hvala tudi pevcem skupine Krt in godbeniku gospodu Marjanu. Prav tako se zahvaljujemo župniku Pavletu Krtu za lepo opravljen zadnji obred.

Vsi njeni

Draga Rezka!

Ljubljana, 11.12.2006

V Trzin si se preselila leta 2002 iz Bežigrada in v medgeneracijsko skupino Naše vezi si prišla 15. aprila 2004. S svojo prisotnostjo si pokazala, kako zelo si želiš družjenja in kako rada pokramljaš o čisto vsakdanjih stvareh. Imela si zelo težko in zanimivo življenje. S svojimi zgodbami si nas ganila in nam obogatila življenje. Tako lepo si pripovedovala in nas vedno spodbujala k optimizmu.

Od otroštva dalje si skrbela za šibkejšo. Tudi v skupini si nas znala potolažiti, spodbujati; bila si kot starejša sestra. Na taboru v Radencih konec pomladi 2005 si pokazala vso vedrino in živahnost z nastopom na modni reviji. Po taboru pa si zbolela. Celo poletje si bila zaradi zlatenice v bolnici na Japljevi. V jeseni 2005 si spet prišla v skupino in zelo smo bile vesele praznovanja tvoje 80. obletnice, oktobra lanskega leta. Na srečanjih si bila prisotna do januarja 2006 in spet ti bolezen ni dala miru in morala si v bolnišnico na Japlevo. V aprilu 2006 si prišla iz bolnice, čeprav težko, bila si slabotna, si zbrala moči in šla z nami skupaj na občni zbor društva Jesenski cvet, ki je bil aprila letos v Moravčah. Tudi letos smo močno želele, da bi šla z nami na tabor v Radence, in sicer v mesecu juniju, pa ti zdravje ni dopuščalo. Odhajala si ... Nisi mogla biti več sama. Obiskale smo te v Domu počitka v Mengšu. Čeprav so se funkcije tvojega telesa iz dneva v dan slabile, si nas sprejemala z otroško prisrčnostjo in hvaležnostjo. Pogovor s tabo je bil prijeten in začinjen z blagim humorjem; podajala si nam svojo modrost, podkrepljeno z lastnimi izkušnjami. Od tebe smo se vračale pomirjene, saj si bila ves čas deležna ljubeče oskrbe in skrbne prisotnosti domačih, za kar si vsak trenutek izražala svojo hvaležnost. Obdaritve letošnjega Miklavža žal nisi dočakala - saj si se potopila v spanec, ki se je 7. decembra spremenil v večnega. Nekje drugje si se srečala z veliko obdaritvijo za vsa tvoja odrekovanja in žrtvovanja v življenju.

Rezka, za vedno boš živela v našem spominu kot prijetna sogovornica in članica naše skupine. Hvala, ker si bila z nami. Skupini Naše vezi in Trzinski izvir.

*Hvala, ker si.
Mar se ti to ne zdi čudovito?
Jaz te nisem poznal,
Tebi je bil moj obstoj neznan.
In kaj, če se na naših ulicah
ne bi najini življenski poti
nikoli srečali?
Morala sva se srečati,
ker naju je nekdo vodil.
(Pieter van der Meer)*

Rezki v slovo

*Vsako jutro sonce vzide,
življenje novo se rodi,
vsak večer sonce zaide,
življenje pa se poslovi.*

*Rezka, si se posloвила
in utihnil je tvoj glas,
v spominu lepem zapustila,
za vedno si odšla od nas.*

*Slovo od tebe, Rezka draga,
mi vsi smo žalostni,
smo imeli vsi te radi,
a med nami te več ni.*

*Zdaj že zadnji zvon ti poje,
tebi, Rezka, v slovo.
Spremljamo te z bolečino,
od tebe se poslavljam ...*

Od prijateljice Pavle Šuštar

Nepridipravi kradejo registrske tablice in gorivo

Policisti so januarja v Trzinu kar šestnajstkrat obravnavali tatvino goriva na tukajšnjem bencinskem servisu, največkrat povezano z vozili, ki so imela nameščene ukradene registrske tablice. Nepridipravi so se poleg kraje tablic in goriva večkrat lotili tudi vlomov v vozila in tudi hiše, že prvi mesec po uvedbi evra pa so v trzinski banki zasledili ponarejene bankovce.

02. januar 2007

• Poškodovanje tuje stvari

Na Prešernovi ulici je neznanec z raketo poškodoval streho nadstreška. Materialna škoda znaša okoli 20 evrov.

03. januar 2007

• Tatvina okrasnih pokrovov

Na ulici Motnica je neznanec ukradel štiri okrasne pokrove z osebnega avtomobila znamke Audi A6. Materialna škoda znaša okoli 200 evrov.

04. januar 2007

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 12,53 evrov goriva v osebni avtomobil Audi A3, srebrne barve, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

05. januar 2007

• Prometna nesreča s pobegom

Neznani voznik je na ulici Hrastovec trčil v parkiran osebni avtomobil in ga poškodoval ter s kraja odpeljal, ne da bi nudil podatke. Materialna škoda znaša okoli 200 evrov.

• Tatvina registrskih tablic

Na Kidričevi ulici je neznanec s parkiranega osebnega avtomobila ukradel obe registrski tablici. Materialna škoda znaša okoli 40 evrov.

06. januar 2007

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 48 evrov goriva v osebni avtomobil Peugeot 206, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

07. januar 2007

• Poskus vloma v vozilo

Na Mengeški cesti je bilo vlomljeno v parkiran osebni avtomobil, vendar iz vozila ni bilo nič odnesenega. Materialna škoda znaša okoli 100 evrov.

• Tatvini goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 30 evrov goriva v osebni avtomobil Renault R5, rdeče barve, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 47 evrov goriva v osebni avtomobil Alfa Romeo 33, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

08. januar 2007

• Vlom v hišo

Na Mengeški cesti je bilo vlomljeno v hišo, iz katere je neznanec vzel nakit. Materialna škoda znaša okoli 480 evrov.

10. januar 2007

• Poskus vloma v vozilo

Na ulici Borovec je bilo vlomljeno v parkiran osebni avtomobil, vendar iz vozila ni bilo nič odnesenega. Materialna škoda znaša okoli 200 evrov.

11. januar 2007

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 36,23 evrov goriva v osebni avtomobil Renault Clio, sive barve z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

12. januar 2007

• Ponarejen denar

V banki v Trzinu so odkrili ponarejen bankovec za 5 evrov. Ugotovljeno je bilo, da je bil unovčen v bližnjem podjetju.

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 20,05 evrov goriva v osebni avtomobil VW Golf in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

• Poskus vloma v vozilo

Na Mengeški cesti je bilo vlomljeno v parkiran osebni avtomobil, vendar iz vozila ni bilo nič odnesenega. Materialna škoda znaša okoli 400 evrov.

15. januar 2007

• Vlom v podjetje

Na ulici Brodišče je neznanec vlomil v podjetje in vzel več vrst električnega orodja. Materialna škoda znaša okoli 10.000 evrov.

• Prometna nesreča

Na ulici Dobrave se je zaradi neprimerne zavarovanja vozila zgodila prometna nesreča z materialno škodo, in sicer okoli 700 evrov. Povzročiteljci je bil izdan plačilni nalog.

16. januar 2007

• Vlom v podjetje

Na ulici Motnica je neznanec vlomil v podjetje in vzel več vrst električnega orodja. Materialna škoda znaša okoli 12.215 evrov.

• Tatvini goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 38,13 evrov goriva v osebni avtomobil Fiat Tipo, bele barve, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 167 evrov goriva v posode in osebni avtomobil Alfa Romeo 164, temno modre barve, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

18. januar 2007

• Prometna nesreča s pobegom

Neznani voznik je na ulici Blatnica trčil v parkiran osebni avtomobil in ga poškodoval ter s kraja odpeljal, ne da bi nudil podatke. Materialna škoda znaša okoli 200 evrov.

19. januar 2007

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 37,48 evrov goriva v osebni avtomobil Hyundai Getz, sive barve, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

20. januar 2007

• Tatvina goriva

Policisti so na ulici Špruha opazili osebo, ki je točila nafto iz tovornega vozila. Ugotovili so, da gre za krajo 40 l nafte. Zoper osumljenega bo podana kazenska ovadba.

21. januar 2007

• Zaseg hladnega orožja

Policisti so pri občanu našli hladno orožje - kij, in ga zasegli. Zoper kršitelja sledi obdolžilni predlog.

22. januar 2007

• Tatvina registrskih tablic

Na Mlakarjevi ulici je neznanec s parkiranega osebnega avtomobila ukradel obe registrski tablici. Materialna škoda znaša okoli 40 evrov.

• Tatvina prometnih znakov

Na Prešernovi ulici je neznanec ukradel dva znaka za prepovedano parkiranje. Materialna škoda znaša okoli 340 evrov.

23. januar 2007

• Tatvina registrske tablice

Na ulici Blatnica je neznanec s parkiranega osebnega avtomobila ukradel registrske tablice. Materialna škoda znaša okoli 40 evrov.

• Dve tatvini goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 28,19 evrov goriva v osebni avtomobil Renault R19, zelene barve, z nameščenimi ukradenimi registrskimi tablicami, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 8,68 evrov goriva v posodo in odšel, ne da bi gorivo plačal.

24. januar 2007

• Vlom v hišo

Na ulici Za hribom je bilo vlomljeno v hišo, iz katere je neznanec vzel staro pištolo, tablete Naklofen in ročno uro Laks Memory. Materialna škoda znaša okoli 800 evrov.

25. januar 2007

• Tatvina vozila

Neznaneec je na Ljubljanski cesti odtujil osebni avtomobil Audi A4, črne barve, reg. št. LJ - ORBIT-4. Materialna škoda znaša okoli 19.000 evrov. Vozilo je bilo najdeno in bo vrnjeno.

• Tatvina goriva

Na bencinskem servisu Trzin je neznanec natočil za 49,59 evrov goriva v osebni avtomobil Mazda 626, rdeče barve, in odpeljal, ne da bi gorivo plačal.